

II
C 13009
e

II.
C. 13009.
e 572

PAD NO ZDIG ČLOVEKA,

ali

zagrešene no odgrešene
človečjega naroda,

v'

sedmih postnih predgah k'obydeni
greznika na pokoro.

Napravil no vyndal

Anton Šerf,

Kaplan pri velki Nedeli.

V' Radgoni,

v' Alojz Wajcinger'ovem knixisi.

1 8 3 2.

Su haben bei

248

Leop. Paternolli,
Buchhändler, Kunst-
u. Musikverleger in
Saibach.

10009. H. C. e. 2. 3.

PAD NO ZDIG

ČLOVEKA,

ali

zagrešene no odgrešene
človečjega naroda,

v'

sedmih postnih predgah k'obydeni
gresnika na pokoro.

Napravil no vyndal

Anton Šerf,

Kaplan pri velki Nedeli.

J. Urhovec

„Prišel je Sin človeka iskat no zveliqat,
kaj je prejšlo.“ Lykaš 19, 10.

V' Radgoni,
v' Alojz Wajcinger'ovem knixiši.

1832.

II C 130092

7. November

030028806

Z' dovolenjem naj Vishevredneshoga
Knezoskofoskega Sekovskega Nare-
dstva.

V' Gradci 12. Kolomanseka 1831.

ROMAN m. p.

Knez no škof Sek.

JAKOP STOPPAR m. p.

Konzist. Sekretar.

«Bog je človek postal, da bi se zgybleni
človek oblasti hydih dyhov odtergal.»

ROMAN in p.
Sv. Augustin.

JAKOB STOPAR in p.
Hornjst. Schuster

PAD NO ZDIG

ČLOVEKA.

READ NO. 10

ALPHA

Na 1. postno nedelo.

Vzel je Gospod Bog človeka, ino ga postavil v' paradix veselja. — Ino xena je vzela od drevnega sada no jela, ino dala svojemi moxi, ker je tydi jel.“ Gen. 2, 15, 3, 6. — „Jezus je bil od dyha v' pyšavo pelan, da bi se od hydiqa skysaval. — Stopi proq satan; kajti stoji pisano: Ti maš Gospoda tvojega Boga moliti, no nemi samemi slyxiti.“ Mat. 4, 1, 10.

Priblixal se je nam pa sveti postni čas; čas Jezusovega bridkega terpleña no negove smerti; ino kersarjska cirkva nas od symeqih fašenskih radosti, razveselnosti no rastrošenosti proq k' spokoritnem postnemu časi obrača. V' totem časi bi mi mogli našo serce no našo misleñje zebirati, svoje grehe premislavati, se jih spobolsati no krez nje pokoro delati. V' totem svetem postnem ali pokoritnem časi moremo po nagledi no misli katolske cirkve z' zebranim sercom Jezusovo terpleñje no njegovo smert premislavati; zakaj toti postni čas je posebno na spomin njegovega terpleña no mretja postavljeni. Človek pa more tydi v' totem svetem postnem časi qrez dryge svete na svoj dyšovni stran hasnovitne reqi poboxne premislavaja delati, qi qe toti sveti čas bole sveto no dostojnej obhajati. — Mi zato qemo za premislavaje skos toti post pad no zdig

človeka si predpostaviti, ali njegovo pogyblenje skoz zagrežene pervega človeka Adama, ino njegovo rešitbo skoz Jezusa pregledavati v' pridolih sedmih postnih predgah. Na toti konec čemo dnes premislavati: Pad človeka skoz Adama, no pomoč čemi od Boga skoz Jezusa. Drygo nedelo: Prezobražene Jezusa no prerojene človeka. Tretjo nedelo: Izgon vragov no izgon grehov. Šterto nedelo: Sveto Režno Telo. Peto nedelo: Rešitbo od večne smerti skoz zderxavane bojjega vyka. Šesto ali na cvetno nedelo: Jezusov vuhod v' Jeruzalem. Na velki petek: Jezusovo terpleje no smert. — Tote reči si ali čemo mi za poboxno premislavaje v' totem svetem postnem časi globoko k' serci jemati.

Pad človeka. — Pomoč čemi.

Bog nebeski oča je s' svojoj vsegamogounostjoj ves svet, nebo no zemlo, ino vse, kaj mi na čima vidimo no nevidimo, v' šestih dnevih stvaril. Neblo pa že je dozday nikoga na zemli, kdo bi kres vse tote stvorjene bitja no stvari gospodyval no je pohasnyval. Te reče Bog v' svojem večnem svetnem skleniki: „Napravimo si človeka po našem obrazi no spodobi: ino naj predstoji ribam morja no vtičom neba, ino stvarini no celi zemli, ino vsoj lezeči stvari, kera se gible v' zemli.“ Gen. 1, 26. „Ino Bog si vzeme te jilovce, ino naredi človeka z jilovčne zemle, ino nadehne v' njegovo obliče dyško xivleja, ino človek je postal na xivo dyšo.“ Gen. 2, 7. „Gospod Bog pa vzeme zdaj človeka, ino ga postavi v' paradix veselja, v' lepi no veseli ograd, naj bi ga delal no pazil:“ no je čemi zapovedal rekoč: „Is vsakega dreva v' paradixi

jej: 'z dreva znanosti dobrega no hydega pa
 ne jej; kajti ker den koli boš 'z nega jel,
 boš skoz smert merel. Gospod Bog je tydi
 rekel: Ne je dobro qloveki samemi biti:
 napravmo nemi pomoqnico, spodobno nemi.
 — Pystil je zato Gospod Bog nad Adama
 velki sen priti: ino kda je zaspal, je vzel
 edno negovih reber, ino 's tiste naredil
 xensko, no jo k' Adami pripelal, kero je
 on Evo imenyval: zato, da je bila mati
 vseh xivih.“ Gen. 3, 20. Kaqa pa, eden
 is nebes istiranih no na veke zaverxenih
 angelov, ker so se prevzeli no proti Bogi
 zazdignuli no pregresili, no se zdaj vrati
 velijo, v'kauji spodobi, je bila zvejana bole
 kak vse ove stvari, no rekla k' xeni: „Zakaj
 vama je Bog zapovedal, da nebi smela jesti
 is vseh drev paradixa?“ Xena odgovor da:
 Miva jeva od sadja drev, kere so v'para-
 dixi. Alipa od sada dreva, na sredi para-
 dixi, nama je Bog zapovedal, da nebi jela,
 no se nebi tikala; da nebi kde merla. Kaqa
 pa reče k' xeni: Nikak neta skos smert
 merla. Zakaj Bog vé, da, na ker den koli
 ta jela od tistega, do se vajne oqi odperle:
 ino bóta kak bogovje, vedoqa dobro no hydo.
 Xena je ali vidla, da je 'z dreva dobro jesti,
 no lepo viditi, ino veselo gledati: no je
 vzela od negovega sada, no pojela: ino dala
 tydi svojemi moxi, ker je tydi pojel. Ino
 zdaj so se oqi obema odperle, alipa oneva sta
 ne tega vidila, kaj jima je kaqa obetala;
 temoq oneva sta vidla, da sta naga, ino se
 jima je sram zdelo, sta se sramyvavala eden
 pred ovim. Nyna neduxnost no veselnost
 je bila proq; nyna natura se je vsa pre-
 menila, oneva sta se strasila no trepetala;
 kajti da sta pregresila proti Bogi svojemi

Gospodi; da sta njegove zapovedi ne zderxala; ino sta tak spravila kres se no kres vse od sebe prihajajoče lydi qasno no ve ino smert no kastigo skos svojo nepokornost. — Mi smo zdaj vidili, kak je Bog qloveka neduxnega no sreynega stvoril ino v' paradix, v' veseli ograd pelal; alipa skyšavec, zapelavna kaqa pride, no ga zvitno ino zvejano na nepokornost, na greh napela: ino on se da zapelati no vkaniti, je Bogi nezvesti no nepokoren s' svojoj xenoj, no podere kres se no kres ves volen svet xme qo veqne smerti no kastige. Bog neheski oqa pa se se le nasmili nad njima, no jima odrezitbo od veqne smerti no kastige obeqa; obeqa svojega lastnega Sina poslati na odrezitbo sveta, ker je tydi krez stiri jezero let prišel no kerega mi v' dnešnem svetem Evangelji vidimo se pripravlati k' svojemi velkemi odrezitnemi deli skos post v' pyšavi, kama ga je sveti Dyh pelal, da bi se od vraga skyšaval. Skyšavec pride, stopi so-gorno k' njemi; alipa Jezus vse njegove skyse terdno premaga, no ga zadnij poxene ostro od sebe, z' besedami: „Hodi proq Satan; kajti stoji pisano: Ti maš Gospoda tvojega Boga moliti, no njemi samemi slyxiti.“ — Adam je bil od Boga v' paradix postavljen, od kaqe, od skyšavca vkanljivo zapelan, je v' nepokornosti pregresil no padnul. Jezus je bil od dyha v' pyšavo pelan, no tydi skyšavan od skyšavca, od vraga, ino ga premagal moqno no od sebe zgonil no stalen ostal. — To nas ali naj dnes vstavi, ino mi qemo sirje no globše premizlavati pad pervega qloveka no z' njim vsega volnega sveta ino tydi obeqane pomoqi. Jas zato pitam v' I. deli: kaj je prinesel pad Adamove

nepokornosti za soboj? ino v' II. deli: kak je Bog padjenemi uloveki na pomoč prišel?

Dva od našega pogyblenja no odrešenja naj potrebneša navyka; zato pa se k'poslyšani totiva dobro pripravte no si jiiva prav zaponte. Jas zaqnem.

I.

Pad Adamove nepokornosti no negov greh je za soboj tote kvare no tote nesreče imel: 1) je zapravlil nemi no nam vsem našo neduxnost; 2) je zapravlil nemi no uam vsem boxjo milost; 3) je spravlil ures njea no nas vse qasno no veqno smert no kaštigo.

1) Pad no greh Adamove nepokornosti je zato njea no negovo xeno spravlil ob njno naj lepšo no naj vekšo blago, njno naj vekšo srečo, ob njno neduxnost tak kak nas vse. — Kak vesela, srečna no zveliqana sta ojeva dozday v' srečnem no veselnem paradixi xivela v' vsoj obilnosti no povolnosti vsega ino v' tovarštvi dobrotlivega Boga svojega oče; v' kakem lepem miri serca, v' sladkem pokoji vesti, v' nebeski no angelski lybezni med soboj. Alipa kak hitro sta prepovedani sad 'z jablani jela, so se njima njne oči odperle, sta se strasila, ino kda sta v'pamet vzela svojo nagost, sta se sramyvala eden pred ovim, spletala 's smokovega listja predkriljake ino se opasivala, koga vsega je prej v' neduxnem stani neblo. Njno oko je bilo zdaj plašno, se ne vypala od zemle gor k' nebi zdignuti, njni pogled, kakti kriviqnega, bojeqi; njno obliqje zmešano, kak ker si je v' strahi; kerv v' njnih xilah motejoqa; vest njnega serca teška no nemirna, kera je njji pekla no preganjala. Vsaki list je njima strah naganjal, nikde sta si ne veq mira no mesta najti mogla; nika-

ko mesto je njima ne več nagajavno no pri-
 jatelno bilo, ino kak krivec pred svojo
 tejo hexi, sta se tydi onedva pred svojo
 tejo bojala no se skrivat hexala, alipa
 nikam sta se ne pred pretéqim vestnim
 glasom skriti no vujti mogla; kajti da sta
 rassodek boxje kastige v' svojem serci nosila
 s' soboj. Nyna sovraxna vest je njima pov-
 sodi, kak hydi sodnik, kastigo pogybleja
 pretila; kajti da sta nebla več neduxna, temoj
 krivca. To so bili vujniki njne nebogli-
 vosti no nepokornosti. Takí sta obuytila
 ostro kastigo; zakaj tota hyda no grizeja
 vest jiva je yasi karala, skos preveno pre-
 ganjane no oponašanje njne krivice. Ino
 kda sta Gospodov glas yula, ker se je od
 večara po hladnem paradixi sprehajal, sta
 se pred obliqjom Gospoda Boga na sredi
 paradixa med drevje skrila. Gospod Bog
 zove Adama no reče: „Kde seš? Te reče
 Adam: Jas sem slyšal tvoj glas v' paradixi,
 ino sem se bojal, da sem nagi bil, no se
 skril. Bog reče nemi: Kdo pa ti je pokazal,
 da si nagi, da nebi 'z dreva, 's kerega sem
 ti prepovedal jesti, jel? Ino Adam odgovori:
 Xena, kero si mi za tovaršico dal, mi je
 dala od dreva, ino sem jel. Gospod Bog
 reče k' xeni: Zakaj si to vujnila? Ona od-
 govori: Kaqa me je vkanila, no sem jela.
 Bog pa ji reče: Povnoxal bom tvoje texave
 no tvoje porode: v' boleqini boš rodila tvoje
 otroke — ino Adami je rekel: Da si posly-
 šal glas tvoje xene, no jel 'z dreva, 's kerega
 sem ti prepovedal jesti, zakleta naj bo zemla
 v' tvojem deli, v' trydi boš jel 'z ne vse
 tvoje xive dni. Terne no striqovje de tebi
 rodila, no travo zemle boš jel. V' poti
 tvojega lica boš kryh jel, dokliq neboš na-

zajprisel v' zemlo, od kere si vzeti; zakaj da si prah, ino boš pa na prah obrnjen.“ Gen. 3, 6 — 13. 16 — 19. Ty je ali Bog Adami smert za kastigo oznanil, skos to, da de pa v' zemlo prišel, od kere je vzet, no se na prah prezobrnul. — Tak je ali Adam prvi űlovek s' svojoj xenoj Evoj zgybil to, kaj je naj lepšega, naj bolšega, naj vekšega ino naj draxešega imel, svojo neduxnost, v' keru je 'z boxje roke prišel; on se je zagresil, ino razlejal toti greh no njegove nasledke za soboj űres nas vse, mi vsi toti űgov greh dobivamo no se v' űnem na svet narajamo, no smo smerti podverxeni, kak sveti Pavel piše: „Ravno kāk je greh skoz ednega űloveka na toti svet prišel, ino skoz greh smert; ravno tak je smert vu vse lydi prekpršla skos tistega, v' kerem so vsi pregresili.“ Rim. 5, 12. Ino sveti Augustin pravi: „Kastigo smerti je Gospod űloveki popretil, űi bi gresil: zato je űega s' svojbodnoj voloju podaril, da bi ladal z' oblastjo, strasil z' zakonűajom: ino ga v' paradixno sreűo, kakti v' senco xivleűa, kde bi mogel praviűnost obvarvati, no v' vekšo dobroto priti, postavil. Zato pa je tydi po grehi izdexelenik postal, no tydi svoj rod, kerega je skoz zagrešene v' sebi kakti v' korenini pokvaril, s' smertnoj kastigoj no zaverxenom obvezal, naj, kaj koli bi se 'z űega, ino tydi 'z zaverxene tovaršice, s' keroj je pregresil, skoz mesno poxelnost, v' keru je spodobna kastiga nepokornosti podelena, otrokov narodilo, vleklo spoűetni greh, ker bi űe vlekel skoz blodke no texave mnogotere do tiste posledne kastinge s' pobegnuxšimi angeli, pogybiteli no posediteli no nadelniki s' svojimi razvi

konca;“ kajti da je nebil več neduxen; temoq krivec.

2) Pad no greh Adamove nepokornosti je nemi no vsem lydem poropal boxjo milost, dopadnost no prijatelnost. — „Adam no Eva sta se skos prelom boxje zapovedi Bogi zamerila, ino s' tem sebeno vso qloveqanstvo za soboj v' sovraštvo pri Bogi spravila, sta zgybila Boga no z' njim vse. Kak zlo se je Adam Gospodi Bogi zameril, kaxe to, da je Bog Adama taki zdaj vyn 'z lepega veselega paradixa zgonil zemle delat, no si stroška iskat, naj nebi kde roke stegnul no si tydi vtergal 'z dreva xivlenja, jel no na veke xivel. Je zegnul Adama vyn, no postavil pred paradixom veselnosti kerubinske angele ino plamnati no gibajoqi meq, naj bi zabranil pot k' drevi xivlenja.“ Gen. 3, 22 — 24. Ino tak sta zdaj prva qloveka 'z veselega paradixa vynstirana v' texavi xivela. S' teškimi rokami sta mogla nerodno zemlo kopati no delati, ino mali dobiqek, malo plaqo je jima za njeni velki tryd no bridki pot davala. Terqe, oset no striqovje jima je raslo, kak sta mela od Boga xe naprej povedano, na mesto lepega silja, kero sta si vovila. Eva je tydi v' velki boleqini no xalosti svoje otroke na svet davala, no velko taxavo no dosti skerbi z' niji mela, kak se ji je Bog popretil. Razxaleqe, kero se je Bogi skos prvi greh zgodilo, je nemi tak xalostitno no nepreneqlivo bilo, da sveto pismo pravi, ki je Boga grevalo, da je qloveka na zemli stvaril, ne kak da bi Bog nepremeneqi xalost obqytil; temoq tote besede samo pomenijo, kak protiven je Bogi greh. Kak se nemi z' grehom zamerimo, da zgybimo vso boxjo dopadeqe no milost,

da postanemo sovrahniki boxji no otroki serda, nam pravi sveti Pavel: Rim 5, 10. Ef. 2, 3. ino se znebimo boxjega obliqja. Sveti Augustin se xalosti qres toto zgybo govoreq: „O xalosten prigod qloveka, da je on zgybil, k' qemi je bil stvorjen! O strasen no nesrečen pad! O kaj je te pod zgybo prislo, ino kaj je on najšel? Kaj je zapystilo te qloveka, ino kaj se je jemi ostalo? Zveliqanje je zgybil, k' qemi je stvorjen bil, ino je najšel nevoló, k' qemi je ne stvorjen bil. To, brez qesa nikakega zveliqanja nega, ga je zapystilo, ino to je jemi ostalo, kaj je na sebi niq dryga ne, kak nevolá. Perle je jel qlovek le sam angelski kryh Ps. 77. 25. za kerim zdaj gladi; zdaj on je kryh xalosti, kerega je perle ne poznal.“

3) Pad no greh pervega qloveka je qrez nega no qrez nas vse za nem qasno no veqno smert ino kastigo spravil. — Vse slabosti no menke tela no dyše, kere so v' Adami po prelomi zapovedi nastale, so se rastegnule no rasxirjale qres vso qloveqanstvo po sveti: mi vsi ne zdaj obqytimo. Telo je slabešo no betegovi moqi podverxenó gratalo. Zastop je postal temni; razum oslavljeni, vola pokvarjena: Perva qloveka sta po pregrešenji ne mogla veq spoznati no odloqiti pravega od krivega, dobrega od hydega, tak lepo kak perle. Vola se je bole na hydo no prepovedano nagibala, kak pa dobro no dopyšeno zebirala; qlovek se od tistih krat rajši hydega no lagodnega derxi; zakaj da je razum oslavljeni no od qytnosti premagani postal, ino ne mogel veq ne strahyvatí, v' berzdah derxati no qrez no gospodyvati. Smert je po tem tydi zaqela med lydmi ladati, ino je qres vsakega qloveka

svojo nepremagljivo moč dobila. Ves tóti kvar, kakti nesrečne nasledke preloma no nepokornosti prvega človeka, no vse tote texave obuytímo no terpímo mi bolečlivo, vsi smo postali skos prvi greh nevolni. Alípa neje samo prvi greh totih texav ali telovnih no časnih nevol nad Adama no vse lydi za njem prinesel, da morejo s' teškim stranom si svoj kryh slyxiti, no svojo xivljenje zderxavati, dosti tryda, bridkosti, nevol, texav, betegov no drygih protivnosti terpeti ino zadnjú mreti; temoč prvi greh nam je tydi zapravl zveličanje, nam je zaprel nebeske vrata k' njemu; nas je spravil od Boga pod večno smert no kástigo večnega pogyba. „Mi smo postali od naravi otroki serda no sovraxniki boxji.“ Efez 2, 3. Rim. 5, 10. Ino človek govori zdaj 'z Davidom: „Moje pregrešena so krez mojo glavo prišle, me zakrivajo, ino me kakti teška bremen texijo.“ Ps. 37, 5. Ino sveti Augustin pravi: „K' pravičnemi serdi boxjemi sliši vse, kaj koli hydobni v' slepi no nezavyzdani poxelnosti radovolno vujinijo, ino kaj koli v' očitnih no zakritih kástigah neradi terpijo.“

Toti so ali kvari no nesreče, kere je pad no greh prvega človeka čres ves svet spravil: zgyba začetne neduxnosti, - zgyba boxje milosti, časna no večna smert. Deno pa, da sta prva človeka, resen, svojvolno, alípa ne naprejvzetno gresila; temoč da je Eva od kaye zapelana jaboko jela: se je Bog dobrotlivi oča po svoji velki miloserčnosti nad njima smilil, no človečjega naroda ne na veke zaverigel, kak prevzetne anjele, kerí so svojvolno no si naprejvzetno pregrešili, njemu obečal na

. po-

pomoč priti, ino ga od totoga strahnega no
večnega pogyblenja odrešiti, no od tega v'
drygem deli.

II.

Bog nebeski oča je ne zaverigel padje-
nega človeka, kak prevzetne anđele; te-
moč se 1) smilil krez nęga; 2) jemi obečal
rešene; 3) jemi tydi rešitbo poslal.

1) Bog dobrotlivi oča nebeski se je po
svoji velki miloserčnosti smilil čres pervega
človeka no čres nęgove prihodnike, no njih
ne na veke s' hydobnimi anđeli zaverigel. —
Bog je vidil, da je Eva ne 's hydobnega serca,
no z lagodne misli; resen svojvolno, pa ne
naprejšetno nęgove zapovedi prelomila;
temoč da je skos hydega dyha, zaverxenega
anđela, ker se je noj iz nevošlivosti no ne-
navidnosti za volo nęnega veselega no
zveličanega stana v' kaujo spodobo spravleni
na jablani prikazal, zapelana bila. Bog je
vidil, kak je zvejana kaua Evi z' zavujani-
mi no zavitimi besedami prigovarjala, sad is
prepovedanega dreva jesti no jo vkanyvala
obečajoč, da bi dosti čedneša, predneša
no bolša postala, či bi toti sad skysila, kak
sta dozdač bila, da bi celo bogom ednaka
postala. Bog je vidil, da se je Eva tydi
močno odpovedavala no terdno branila jesti
rekoč: „Miva jeva od sadja drev, kere so
v' paradixi. Alipa od sada dreva, kero je
na sredini paradixa, nama je Bog zapovedal,
da nebi smela jesti, da bi se ga nanč nebi
tikala, naj nebi merla. Alipa zasykane,
vkanlive no zgrablive kauine besede so le
xensko pregučale, lepост no dobrost jabok
no zapelala k' tergani sada no prelomleni
zapovedi, je nesla tydi svojemi moxi, ino
tak sta oba zapelana jela, no pregresila.“

Gen. 3, 2. 3, 6. Po tem je ali Bog z' njima poterplene no smilene imel, jiva ne v' toti texavi no nesreči nahal, kam sta skos toti prelom padnula. Bog se je posmilil ures nji, ino jima pomagal, kajti da je dobrotlivi, miloserčen no pravičen. David peje v' psalmih: „Gospod tvoja miloserčnost terpi na veke.“ Ps. 137, 8. Ino Mozeš pravi: „Ladavec Gospod Bog! ti si miloserčen, dobrotlivi, poterplivi no velkega smilena ino pravičen.“ Eksod. 34, 6. Či sta ravno zlo zagrešila, sta že le spokorjena odpyšene od miloserčnega Boga dobila, kak sveti Augustin z' besedami svetega Pavla pravi: „Kda je mera grehov puna bila — te že je miloserčnost (božja) obilneša postala.“ Rim. 5, 20.

2) Je dobrotlivi no miloserčen Bog per vima qlovekoma tydi odrešene obeqal. — Bog je pital Evo, kda je pregrešila: Zakaj si to vqinila? Ona odgovori: Kaqa me je vkanila, no sem jela. Ino Gospod Bog reče kaqi: „Da si ti to vqinila, dak si ti prekleta med vsemi xivadami no stvarami na zemli: po tvojih persah boš plezila, ino zemlo jela vse tvoje xive dni. Jas bom sovraštvo postavil med toboj no med xenoj, ino med tvojim semenom no med njenim semenom; ona bode tvoje glavo rasklajila ino ti boš jo v' peto piqiti htela.“ Gen. 3, 13 — 15. V' totih zadnih besedah lexi ali obeqane božjo, s' kerim on qe njima no vsem lydem na pomoq priti no odrešene od veqnega pogyblenja poslati. Jas qem med toboj, to je, med kaqoj, med hydim dyhom, no med xenoj, sovraštvo narediti; med tvojim semenom no med njenim semenom, med hydim dyhom no med qloveqanstvom; ona bo tebi glavo razdryznula, de tebe premagala, ti

pa boš no v'peto vjesti htela, pa ne boš mogla. Bog ne rečti: Jas bom ednega, ravno mojega edinega Sina, dal od xenske poroditi, on de tebi glavo rasklačil, de tebi vso oblast vzel, da neboš človeki več škoditi, ali ga zapelavati mogla — tak je rekel Bog kapi, ino njima skos to obečal rešitelja poslati no vsemi človečjemi rodi. Bog je imel se le s'pervima človekoma veliko smeleje no potepneje; je njuji lybil no rad imel; zakaj on se je skoz z' njima hodil, njima kazal no jiva vyčil, kak bi kaj delati, kak bi kero reč pohasnyvati, ali kak bi si podstopiti no pomagati znala. On je jima's kox oblačila delal no njima oblačil, kak samo sveto pismo kaxe. Gen. 3, 21. Bog je svojo obečanje rešitbe, ali rešitelja Mesiaša, potlej gosto poboxnim očakom ponavljal: Abrahami, Izaki no Jakopi; je dal prerokiti skos svoje preroke, da de se odrešitel od Judovega roda 'z Davidovega pokolenja narodil; najmreč da de 'z Davidovega pokolenja divica sirmačkega stana spočela, no sina porodila, ker de se Sin Vsegamogočnega imenyval. Izaias se prerokuje: „Glej, divica bode spočela ino sina porodila.“ Iz. 7, 14. Ino resen, kda je štiri jezero let minuti htelo, posle Bog angela Gabriela v' Nazaretsko mesto k' poboxni divici z' imenom Mariji, noj oznanjvat, da de mati boxjega Sina, rešitelja sveta, postala, skoz moj svetega Dyha, ino de svojo čistost, deklinčnost no divičnost obarvala. Lyk. 1, 26—35. Ona je zato skoz čydex svetega Dyha spočela, no boxjega Sina porodila, kerega je Bog ali

3) za odrešitelja človečjega roda na svet poslal, da bi v'nevolo pogroženemi človeki

na pomoč prišel, ne ga od večnega pogyblenja dyše skos svoj vyk, terpljenje no smert odrešil. — Časno, telno smert vsaki človek se le more prestati, alipa od večne smerti dyše, od večnega pokvarjenja pekla je Bog hotel človeka odteti, ino je zato svojega edinorojenega Sina poslal; kajti močno je Bog človeški narod na zemli lybil, da je ne mogel njegovega večnega pokvarjenja dopystiti. Sin boxji sam pravi: „Tak je Bog svet lybil, da je svojega edinorojenega Sina dal.“ Jv. 3, 16. Jezus Kristus, Sin boxji, kakti odrešitel sveta, se je v svojem tristem leti k' svoji podvyčni slyxbi pripravlal. Jvan kerstitel, njegov predglasitelj je vyvil no kerstil kre Jordanskega potoka. Jezus tydi pride no se da pokerstiti, no med keršavanom svepeče sveti Dyh v' golobji spodobi dol z' nebes nad Jezusa, ino Bog oča ga sam govoreči tam za svojega boxjega Sina izreče z' besedami: „Toti je moj lybleni Sin, na kerem jas dopadeње mam.“ Mat. 3, 17. Te se poda Jezus v' pyšavo, kam ga je po besedah svetega Gregora papeša sam sveti Dyh pelal, ker je pri kersti krez njega dol prisvepetal, ino se je v' pyšavi štirdeset dni no štirdeset noči postil, no k' svojemi vyvitnemi opravili pripravlal. Jezus je bil tydi od dyha v' pyšavo pelan, da bi se od hydiča skyšaval, kak nam dnešni sveti Evangeli pravi, ino kda se štirdeset dni no ravno telko noči xe posti, pristopi eden ravno tistih zaverxenih angelov, kerih eden je Evo skyšaval no vkanil, k' nemi, no prevzeto s' skyšavnimi besedami reče: „Či si ti Sin boxji, dak reči, naj toto kameње na kryh postane.“ Jezus pa ostro odgovori: „Stoji pisano, človek ne xivi od

samega kryha; temoq od vsake besede, kera 'z boxjih vyst gre.“ Nato ga vrag vzeme v' Jeruzalemsko mesto, ga pela na verh cirkve, rekoq: „Ti si Sin boxji, spusti se dol, zakaj pisano je: Svojim angelom je za tebe volo zapovedal, naj te na rokah nosijo, da se kde s' tvojoj nogoj na kamen ne poteknes.“ Jezus jemi zavernlivo odgovori: „Ti nemaš Gospoda tvojega Boga skyšavati.“ Zadnij gre skyšavec z' Jezusom na silno visoko goro, no jemi kaxe vse dexeles no kralestva po vsi velki okrajini z' njhovimi lepotami, rekoq: „Glej, to vse ti jem dati, qidolpokleknes no me molis.“ Jezus pa ga z' ostroj no zapovedavitnoj reujoy zavernegovoreq: „Odstopi protivnik; kajti stoji pisano: Ti maš Gospoda tvojega Boga moliti, no jemi samemi slyxiti.“ — Taki ga je zdaj skyšavec zapystil, ino angeli so pristopili no jemi slyxili. — Tak je premagal Jezus, naš od nebeskega oqeta poslani odresitel, skyšavca z' negovimi skyšnavami vred moqno no stanovitno, nam na podvyuene, da bi tydi mi mogli se skyšnavci no skyšnavam moqno protipostaviti, no je stanovitno premagati. Sveti Pavel pravi: „Oblaqte si oroxje boxjo, da proti skrivnim nasledavanam hydiqa prestati morete.“ Efez. 6, 11. Zakaj to nas je Jezus htel podvyqiti skos to, da se je sam dal skyšavati, ino kak sveti Papeš Leo pravi rekoq: „Neblo je zato za našega odresitela neqestno, da je htel skyšavan biti, ker je prišel se moriti davat. Praviqno je zato bilo, da je tak naše skyšnave s' svojimi skyšnavami premagal, kak je našo smert s' svojoj smertjoj preladal. Nam se je ali skos prihod Jezusa vso razveseleje nagodilo no vsa sreqa; kajti Marija

je skoz rojstvo Jezusa vse popravila, kaj je Eva skoz jed jaboke pogybila, ino Jezus je skos svojo smert vse dostavil, kaj je Adam skos svojo nepokornost zapravit.“ Zato pa pravi sveti Augustin od Marije: „Prerezani je v' nej tisti izgovor nesreče, skos kerega se pravi: V' xalosti boš rodila tvoje otroke, da je tota v' veselji Gospoda porodila. Zakaj Eva je xalostna bila, tota pa vesela: Eva je xalost, Marija pa veselje v' teli nosila: da je tista grešnika, tota pa neduxnega porodila. Mati našega roda je kážigo na svet prinesla, porodnica našega Gospoda pa zveliqanje na svet dala, Spočetelkinja greha je Eva, spočetelnica zaslyxa pa Marija, Eva je skoz vmorenje škodila, Marija skoz oxivavanje hasnila. Tista je vdarila, tota ozdravila. Kajti za nepokornost se pokornost zameni, zvestost za nezvestost poverne.“

Tak je ali tydi zdaj pokazana smilenost no miloserqnost boxja za nevolnega padjenega qloveka; je pokazano obeqanje no resniqno poslano rešitbe skos edinorojenega Sina boxjega Jezusa Kristusa, kero mi z' njenimi pomoqki red v' pridoqih predgah qistej no obilnej preglejyvati qemo. Zdaj pa k' skleniki no konci še qemo nazaj poglednuti, no še si enkrat k' serci vzeti pad ino pregreho pervega qloveka Adama no negove xene Eve; qemo še si premisliti qyno nepokornost no 'z ne spravleno nevoło, v' kero sta sebe no s' soboj vso lystvo pogrozila no pokopala, sebi no vsem lydem greh naloxila, no skoz njea zgybila svojo neduxnost, boxjo milost no prijatelnost, no tote sreče vsem lydem zapravila; si skos toti greh qasno smert tela no veqno dyše pripravila, no kres ves svet njeni moqi pot nadelala, ino

že vse dryge nevole no texaverasširjala. —
 Mi pa smo se tydi podvyqili no qyli, kak
 je Bog nima njuni greh zanesel, no se krez
 nji smilil no kres vse lydi, da je obeqal
 poslati rešitela, ino ga tydi zvesto poslal. —
 To si ali dnes moqno k'serci vzemmo, no
 se Bogi lepo no s'ponixnim sercom za toto
 naj vekso dobroto zahvalmo, kaj nas je ne
 v'pogybleri nahal; temoq nam pomoq od-
 rešena poslal, ravno skos totega Jezusa,
 ker nas v'dnešnem Evangelji vyqi, kak bi
 se mogli skyšnavam no skyšnavcom ostro
 no moqno vseli proti postaviti no v'skyš-
 nave ne nikoli privoliti. Sveti Jakop tydi
 pravi: „Vsaki je skyšavan, kda je od lastne
 svoje xele draxen no vahlen.“ 1, 14. Sveti
 Peter pa nam piše: „Bodtetrezni no straxaj-
 te, zakaj vaš protivec, vrag, hodi okoli;
 kak erjoveqi lev, ino iše, koga bi poxerel;
 vi pa se nemi moqno protipostavte v'veri.“
 1. Pet. 5, 8. Ino pa pravi sveti Jakop:
 „Zveliqani je mox, ker skyšnavo s'poter-
 plenom prenese; kajti, kda hode skyšan,
 de on venec xivlena dobil, kerega je Bog
 tistim obeqal, ker i naga lybijo.“ Jak. 1, 12.
 Amen,

Na 2. postno nedelo.

Jezus je vzel Petra, Jakopa no Ivana, njegovega brata k' sebi, ino ne pelal zaseb na visoko goro, ino se pred njimi prezobrazil. Mat. 17. 1.

Jezusovo prezobrazenje. —

Človečjo prerojenje.

Preminočo nedelo smo vidili, kak se je Jezus skos štiridesdenski no štiridesetnočni post v' pyšavi pripravlal k' svojim vyžitnemi opravili, kero je imel naloxeno od svojega nebeskega očeta, da bi v' jamo no temo neverstva padjeno človečanstvo pa nazaj v' pravo vero, k' spoznanji no častenji pravega Boga spravil, ino svojo veliko opravilo odreženja od večnega pogyblenja zašel. Mi smo vidili, kak se je dal skyšavati od vruga, ino kak je močno vitesno vse skyšjave premagal no od sebe odrinul, ino kak nam je s' tem navyka dal, kak bi tydi mi mogli vsaki skyšjavi se ostro protistaviti, vsako hydo misel no xelo premagati no hitro zapraviti. — Dnes pa vidimo Jezusa, s' Petrom, Jakopom no Ivanom gor na Taborsko goro iti, kde se je pred njimi očmi prezobrazil, ino se jim od svojega božanskega strana pokazal. Negovo lice se je svetilo, liki sunce, njegove oblajila so postale bele, kak sneg, ino Mozes no Elijaš sta se prikazala no z' nim govorila. Svetla megla je ne obsenčila, ino glas se je z' ne slisal: „Toti je moj lybleni Sin, na kerem jas dopadene mam; totega poslyšajte.“ Mat. 17. 5. Ty je ali nebeski oča ne drygokrat nega za svojega Sina, ino zato za pravega Boga posvedočil, ker je ne od

začetka obečani bil na odrešenje ljudem; totega bi mogli poslyšati, kaj on pravi no vyqi; toti je ali obečani Mesias, vyqitel, odreditel no zveliqar sveta, totega mamó poslyšati. — Eden naj pervih, naj potrebných no naj predných navykov, kere je Jezus za našo odrešenje no zveliqane vyqil, je toti, kak on sam pravi: „Ker verje no keršen postane, bode zveliqani; ker pa neverje, bode pogybleni.“ Mark. 16, 16. Ino pa indi nekde pravi Jezus k' Nikodemi: „Resnično, resnično ti povem, ker nede iz vode no svetega Dyha pa rojeni (prerojeni), nemore v'nebeško kraljestvo notriiti.“ Iv. 3, 5. Jezus, ker se je dnes na Taborški gori pred svojimi Apostoli prezobrazil, ino njim skos to svojo boxanstvo pokazal, je ali posebno za našo odrešenje no zveliqane vyqil potrebnost kersta, ali qlovejjo prerojenje. Jezusovo prezobrazenie nam kaxe tydi na našo prerojenje v'kersti; zakaj kak je Jezus skos svojo prezobrazenie svojo pravo boxansko vrednost Apostolom viditi dal, tak se nam skos prerojenje v' svetem kersti naša prava vrednost, najmreč otroqjost boxja nasveqava. Jezus je tydi osebojno za našo odrešenje no zveliqane potrebo kersta ali preroditbo naše dyše naj poprej vyqil ino to je bil prvi pomoček nam k'zdigi no zravnanji od našega pada. Pri totima dvema navykoma oqemo dnes ostati; najmreč pri Jezusovem prezobrazení no pri našem prerojenji, no se podvyqiti: I. kaj je Jezus skos svojo prezobrazenie vse na znane daval, ino II. kaj je Jezus skos prerojenje v'kersti nam za dobrote vyqinil.

Zveliqar Jezus Kristus! odpri nam naše serca, no nam daj tvojega svetega Dyna

z' njegovo! sveto! milostjoj, naj si mi tvo! navyk prav k'serci vzememo, no se skoz n!ga zveliqamo. — Pripravte se.

I.

Jezus Kristus je na Taborskem bregi skos svojo prezobrazene pred svojimi vyuceniki nim na zvedi daval: 1) svojo boxanstvo; 2) da nebi pri njegovi smerti na njegovem boxanstvi dvojili; 3) da bi nim no vsem vernikom svojo bodo!o qast stan!ja posvedo!il, ino 4) da bi tydi na!o nek!ajno stan!je poterdil.

1) Jezus Kristus je na gori skos svojo prezobrazene svojim vyucenikom naj poprej svojo boxanstvo, svojo boxjo qast, svojo prezkzemlensko, prekllove!jo narav pokazati no na zn!je dati htel, no ne bole no celo v' njihovi veri na svojo boxanstvo, na svojo boxjo poslanstvo za vyucitela, re!itela no zveliqara sveta poterditi; kajti ne se je tistega q!sa njihova vera na n!ga kakti na pravega Mesia!a no boxjega poslanika mo!no no zadosti vterdena bila. Ino kak nam sveti Pape! Leo pravi: „Je on nim svetlost svoje qasti pokazal, da, qi so ravno v' nem boxjo veliqestost spoznali, so deno mogounosti (ali mo!i) njegovega tela, v' kerem je boxanstvo zakrito bilo, ne vedili.“ Ino Bog o!a je sam toto prezobrazene za svetlobo no spodobo njegove boxje vrednosti ino njegove nebeske qasti no veliqestosti poterdil, no n!ga, kak se perle na jordan-skem potoki, s' svojim glasom za svojega lastnega Sina posvedo!il reko!u: „Toti je moj lybleni Sin, na kerem jas dopadene mam; totega posly!ajte.“ Mat. 17, 5. Ino sveti Pape! Leo tydi to posvedo!i, da je nebeski o!a ty lydem Jezusa s' totimi besedami za

vyučitelja no odrešitelja naročil no zapovedal, nega poslyšati no njegov rasveselitni no zveličeji navyk zvesto zderxavati, najmreč: „Totege ali poslyšajte, pravi sveti Leo, v' kerem jas vso dobro dopadeje mam, ino skos kerega predgane se jas razoznanyjem, skos kerega ponixnost se jas oveličestyjem (totege), nemydlivo poslyšajte: da je toti sam resnica no xivlene, toti moja moyna mudrost.“ — Tak pravi po besedah svetega Leona nebeski oca sam od svojega na svet za zveličara poslanega Sina.

2) Jezus Kristus xje skos svojo prezobrazeje svoje vyučenike pred vsem dvojom no pred vsoj pomizlitnostjoj na njegovo bo-xanstvo odteti, kda bi ga nekda na kalvarski gori kakti hydodelca sramotno mreti vidili. — Jezus Kristus se je skerbel z' djanom svojega prezobrazenja no s' pokazanom svoje boxje svetlobe, kak tydi mogounosti no vrednosti svojega uloveujega tela, v' kerem je boxanska natura zakrita bila, v' svojih vyučenikih vero moyno vterditi no vkrepiti, ino je reziti pred vsoj dvojitoj na njegovo vsegamogounost, da nebi z' misli spystili vseh tistih uydexov, kere je on opravljal, no od kerih so oni sami očni svedoki bili; da nebi pozabili, da je nemi tydi mogouno toto krixno terpleje no smert preterpeti, no 'z lastne svoje moji pa nazaj od smerti stanuti. Skos toto svojo premenenje je htel Jezus svoje vyučenike presvedočiti, da je pravi Bog, ino da nebi od tote vere odstopili, temoj da bi stalni no moyni ostali, ino se tydi v' tem, kaj je on njim od svojega terpleja, smerti no od smertivstajena na tretji den xe davno naprej povedal, nebi zbojali; kak je rekel: „Glejte, mi gremo gor v' Je-

ruzalem, Ino sve de se dopunilo, kaj je od ulovejega Sina skos preroke pisano; zakaj on bode nevernikom prekdani, zasramyvani, biqyvani no zaplyvani. Ino po tem, kda ga bojo zbiqyvali, ga bojo vmorili, ino na tretji den bode pa (od mertvih) gorstanul.“ Luk. 18, 31. 33. Ino sveti Gregor Papeš pravi na to: „Naš odresitel, ker je naprejvidel, da serca njegovih vyqenikov z' njegovega terplena zmotene bodejo, je nim davno perle naprejpovedal kastigo totega terplena ino qast svojega stanena; da, kda hi ga vidili mirati, kak je naprejpovedano bilo, tydi gorstajoqega nebi dvojili.“

3) Jezus qe skos svojo prezobrazenje svojim vyqenikom no vsem vernikom svojo bodoqo qast posvedoqiti. — Svojim vyqenikom no vsem vernikom, ker so se najmreč k' negovi veri spovedali, no se njegovega navyka derxali, v' spujavani negovih zapovedi nega serqno lybili no nemi zvesto slyxili, totim je on htel v' nagledi svoje bodoqe qasti velko veselje narediti. On ne qe opomenuti na tisto velko qast, s' keroj de na tretji den po svoji smerti pa gorstanul, no ne qe v' totem zavujpani poterditi, da de on z' lastnoj svojoj boxjoj moujoj nevmerjoqi no qastiven, kak premagavec veqne smerti; kak preladavec peklenskih vrat no vragovih moqi qes uloveka od mertvih gorstanul. On ne qe s' svojim prezobrazenom tydi na tisto veselo vyro no velko qast spomenuti, s' keroj on qe nekda 'z olske gore se proti nebi zdignuti, ino k' svojemi oqi v' nebesa řti; on ne vyqiti qast, s' keroj on nim potem qe svojega svetega Dyha poslati; zadnič nim tydi qe posebno ovaditi tisti veliki den, na ke-

rem on pa prišel bode, ino kda do ga vidili na oblaki z' velikoj močjo no qastjoj priti sodit vseh xivih no mertvih. Vse tote qasti je ali Jezus ty na Taborskem bregi svoje vyuenike vyqiti htel, ino vero na vse tote reči no godeja v' njih dobro v' terditi; da, kda bi se to vse goditi začelo, se nebi strasili no v' veri popystili ali odstopili. Zato pa je delal dosta ydexov pred njihovi oči, da nebi pozabili na njegovo vsegamogounost, ino da nebi na pravivosti njegovega boxanstva, na resničnosti njegovega stajenja, v' neboidenja no nekdanjega papridenja dvojili. Jezus je tydi htel skos toto v' terdyvanje njihove vere ne na svojo boxanstvo no vsegamogounost k' poterplivosti v' krixih no terplenjah no texavah opomenuti, da bi tydi te še stalni no močni v' veri no lybezni na Jezusa ostali, kda bi za nje volo preganjani no hydobnyvani bili. Jezus sam pravi: „Ino da je hydobnost prevzela, de se lybezen dostih rashladila. Ker pa de do konca ostajal, bode zveličani.“ Mat. 24, 12. 13. Do vsega totega godeja pa še je te dugi čas bil, ino Jezus je vedil, da še so njegovi vyueniki slabi v' veri, je jè vterdyval zato skos ydexu. Zato pa pravi sveti Gregor papež: „Alipa da še so mesni vyueniki ne mogli zapopadnuti besed skrivnosti, pride do ydexa. Pred njihovimi očmi slepec svetlobo dobi, da bi nje, ker so nebeske skrivnosti besed ne zapopadnuli, nebeske dela k' veri terdile.“

4) Jezus Kristus je zadni s' svojim prezobrazenom tydi našo nekdanjo stanenje no prezobrazenje naših tel svojim vyuenikom naznamlati htel. — On je jim htel na zvedi dati, da on svojo telo v' svojo boxansko

spodobno zato pred nami prezobrazi no spremeni, da mo tydi mi se enkrat v' navih telah prezobrazili no spremenili, ino tak te nauči, lepši, dosta močnejši no predneši, celo qastivno prezobrazeni od smerti pa gorstanuli. On ne je vyviti, kak qastivne no lepe do te naše tela na angelov glas s' svojih grobov se bydile no v' svoji prezobrazeni spodobi olepotene no v' svetlost premenjene stanyvale, dosti močnejše, predneše no imenitnejše, kak so zdaj, tak kak vsaka klica setve no cima sada no berstika drevja, kera mlada rase. Našo premenjeno no prezobrazeno telo nede več merljivo no slabostam podverxeno, kak dozday. Sveti Pavel nam popisava rojstvo, smert no stanene našega nekda prezobrazitnega tela tak: „Telo se seja v' perhlivosti, stanilo pa bode v' neperhlivosti; seja se v' nenavidanosti (prostosti), stanulo pa bode v' qasti. Seja se v' slabosti, stanulo pa bode v' moči. Seja se naravno telo, stanulo pa bode dyhovno telo.“ 1. Kor. 15, 42 — 44. Ino sveti Augustin pravi od našega stanena, večnosti no jene qasti: „O qastiven den, ker ne vé za večer, ino nikoli nemine, na kerem mo jas glas hvale, radosti no zahvalnosti uyl: Idi notri vu veselje tvojega Gospoda no Boga, kde so nestetlive, velke, nezapopadlive no ydexne reqi! idi notri v' večno veselje, brezi xalosti, kde je vsa dobrota, ino niq ne hydega, kde vse bode, kaj si ti voziš — kde pravo sladko, blaxeno no nepremeneqo xivlenje bode.“

Toti so ali zosebni zroki bili, za volo kerih se je Jezus na Taborski gori pred svojimi vyčeniki prezobrazil, no svojo yloveujost v' svojo nebesko svetlobo no qast prezobernal.

Jezuzovo prezobrazenje spominja tydi na našo prerojenje v' kersti, kakti na prvi pomoček k' našemi zdigi. Mi se čemo toto spoznavati no se podvyčiti, kaj nam je Jezus skos postavo kersta za dobrote učinil, no od tega v' drygem deli.

II.

Jezus Kristus nam je skos postavo kersta, ali skos prerojenje tote dobrote učinil: 1) nam se odbriše skos sveti kerst nadoblen greh, no odpusti večna kasti; 2) naša dyša dobi božjo milost; 3) mi stopimo v' cirkvo božjo no postanemo čeni vudi; 4) kerst nam odpre nebesa.

1) Jezus Kristus, ker je prišel zgyblenega iskat no pogyblenega rešvat no zveličat, nam je skos postavleje svetega kersta pomagal, da se nam nadobleni greh odbriše. — Mi se znebimo v' Sakramenti svetega kersta narojenega greha, v' kerega nas je Adam s' prelomom božje sapovedi spravil, v' kerem se vsako dete na toti svet narodi, ker bi dyši ovači na veke škodil; zato, da bi jo v' večno pogyblenje spravil: skos prijetje svetega kersta pa se dyši toti narojeni greh dolmije: dyša čista postane no se pa drygoč porodi skos vodo no milost svetega dyha; zato pa se veli kerst tydi drygo rojstvo, ali preroditba človeka, po Jezuzovi besedi. Tydi večna kasti pekla se odpusti človeki skos sveti kerst, on od ne rešeni grata. Ino či se dorašeni, velki človek sveti kerst premle, či je nevernik, najmreč xidov, tyrk ali hajd bil, se jemi tydi zbrišejo skos sveti kerst vsi ovi njegovi lastni, osobni grehi proč, kere je pred kerstom sam učinil, s' vsemi časnimi no večnimi kastigami vred, kere bi na teli no

na dyši ovaui taki qlovek terpeti mogel. Skos postavljene svetega kersta nam je Jezus ali veliko dobroto vqinil, da je nam pomagal k'našemi zdigneni no zravnani, k'našemi odrešeni no zveliqani skos njea, je naj velkšo dobroto; kajti brezi kersta se qlovek nebi mogel zveliqati. Toti greh, kerega je Adam vqinil, ino krez nas vse rassirjal, v'kerem se mi na svet narodimo, ker nas Bogi sovraxne dela, toti greh se more perle qloveki dolzbrisati, kak se mi pa Bogi dopadnuti znamo, ino to se zgodi skos sveti kerst, kak Jezus sam zapovedava rekoq: „Ker verje no keršen postane, tisti bode zveliqani; ker pa ne verje, bode pogybleni.“ Mat. 16, 16. Ino indi nekde pravi Jezus Nikodemi: „Resniqno, resniqno ti povem, kdo nede iz vode no svetega Dyha pa rojen, nemre iti notri v'nebeško kralstvo.“ Iv. 3, 5. Klemenc 's Aleksandrije pravi tydi: „Da se mi v'kersti namoqeni (dolmuji) rassvetimo, rassveteni za sine gorvzememo, gorvzeti zveršimo, ino zveršeni nevmerejoqi naredimo.“

2) Kerst nam spravi boxjo milost. — Na svet se dete narodi v' nadoblenem grehi, ino zato nema boxje milosti, je v'sovraštvi boxjem, no né Bogi dopadljivo; more se ali qasi po rojstvi k' cirkvi nesti, da se nemi skos sveti kerst narojeni greh proqzbrise, da postane pa qisto no neduxno, no Bogi povolno; te nemi Bog pa da svojo milost, dopadenost no prijatelnost, ino da se nam je krivica odvzela, dobimo pa pravico no nagovor na nebeško blago; postanemo opraviqeni, otroki boxji no nadobniki veqnega nebeškega zveliqana, za kere nas je Bog pa gorvzel. — Sveti dyh si zebere na-

našo telo za svojo domovino, no v' nami prebiva s' svojo milostjo. Sveti Pavel pravi: „Jezus se je od xene narodil, da bi tiste, ker so pod postavo, odrešil, ino za otroke boxje naredil.“ Gal. 4, 5. „Vi ste skos ime našega Gospoda Jezusa Kristusa, ino svetega Dyha dolmujti, posvečeni no opravičeni.“ 1. Kor. 6, 11. „Bog nas je — skos kerst prerostva — odrešil, naj bi skos njegovo milost opravičeni, nadobniki po vypani večnega xivljenja bili.“ Tit. 3, 5. 7. Ino Ciril Jeruzalemski pravi: „Voda resen odzvy nah obda, dyh pa znotrejo dyšo mije neobuytlivo. Ino kaj se ydyješ? Vzemi si priklad trypleni, mali resen no lehek, hasnoviten pa prostnešim: Či ogen skoz gostost xezeza znotrah preidoči vso napravi na ogen, ino merzlo postane vročo, ino černo postane svetlo; či ogen, da je tryplo, v' tryplo xezeza notri pridejoči, tak razvi vse napote dela, kaj se ydyješ, či sveti Dyh v' notrenost dyše notrigre?“

3) Mi stopimo skos sveti kerst v' keršansko cirkvo, no postanemo ņeni vydi no tovarši. — Kerst nas Kristusi poroči no posveti, nas ņegovemi kralestvi pridryxi no zapiše, mi dobimo keršansko vero no postanemo keršeniki. Dete, kda se k' kersti nese, dava skos to na znaņe, da če vero keršanske cirkvi meti, no v' cirkvo, v' zedin vernikov gorvzeto biti, keršenik postati. Se nese te od cirkvenega praga, kde se ņemi s' krixanom pokaxe, da ma kerst moč, nadoblen greh dolmiti, v' cirkvo notri, kde se s' kerstnoj vodoj no skos svetega Dyha od madexa nadoblenega greha dolmije no znovi porodi, ino na Jezusovo Kristusovo ime keršeno keršenik

postane. Tydi te more na trojno edinega Boga vervati, no toto vero zvesto zderxavati oblybiti. Skos sveti kerst se nam ali odprejo dveri v' keršansko cirkvo, ino v' njoj vrata v' nebesa. Človek, kak keršeni postane, ma nagovor no nadel na vsem premoxeni no bogastvi, na vseh draginah keršanske cirkve, ze vsemi ovimi keršeni-ki; kajti on je zdaj stopil v' zedin vernikov no v' obqino svetnikov. On postane delnik Jezusovih zaslyxov, zaslyxov Divic Marije no Svetnikov, delnik svetih Sakramentov, delnik boxje slyxbe, molitve keršansko-vernih na zemli, no predprošnje Svetnikov v' nebesah; z' ednoj besedo, keršeni človek postane vseh dobrot no milosti, kerih se verniki v' keršanski cirkvi vxivajo, delnik. Sveti Pavel tydi vyqi: „Mi smo vsi, xidovje no hajdi, slyxniki no svojni, skoz ednega Dyha k' ednemi teli keršeni, ino z' ednim dyhom napojeni postali;“ 1. Kor. 12, 13. najmreč s' svetim Dyhom smo keršeni no napojeni ali napunjeni gratali k' ednemi teli, k' zedini keršanske cirkve skos Jezusovo kerv. Ino kak indi sveti Pavel pravi: „Keri vi koli v' Kristusi keršeni sete, ste si Kristusa oblekli.“ Gal. 3, 27. Velka sreča no velka dobrota za nas, da mi skos sveti kerst v' keršansko cirkvo pridemo. Sveti Ciprian nam pravi: „Sveta cirkva je Kristusovo telo, ker je od tela odrezani, nema xivljenja več. — Toti Boga nemre za oqo meti, ker cirkve nema za svojo mater.“

4) Sveti kerst nam odpira vrata v' nebesa. — Kerst je ravno tak nam odperel nebesa, kak keršansko cirkvo. Kak skos kerst v' keršansko cirkvo stopimo, najdemo ty lestvico gor do odpertega neba postav-

leno, kera ma dva duga droga no deset klinov. Totiva dva droga sta dve zapovedi lybezni; prva: lybi Boga ures vse: 'scele- ga tvojega serca, 'scele tvoje dyse, 'svsega tvojega mislenja no 'svseh tvojih moqi; ino drya: lybi tvojega blixnega, kak samega sebe; ino deset klinov je deset boxjih za- povedi, po kerih bi mogli gor v'odperte nebesa iti. Kerst je ali klyu k'nebesam; nam tiste odpre, no dava vypaŋe na nebeŋ- ko veselje: mi smemo yakati na veqno xivlenje; kajti da smo reŋeni od nadoblenega greha, mammo boxjo milost, smo postali opravi- ŋeni no za boxje otroke gorvzeti, smo zato tydi nadobniki nebeŋkega kralestva. Nam so se nebesa skos prijetje svetega kersta kakti s' klyuom odperle; mi gledamo zdaj 's tote zemle gor ta v'ŋe, z' vypaŋa punim sercom, mammo tydi pravico se za- naŋati no vypati smeti na nebeŋkega veqne- ga xivlena veselje, qi le mi to vqnimo, kaj za ŋe opraviti mammo, qi boxjo volo v'ŋe- govih zapovedah spunimo. Kerst nam je odperel perle edne vrata v'kerŋansko cirkvo, ino v'ŋoj ove v'nebesa, skoz ŋega smo se rezili nadoblenega greha no smo milost boxjo pa dobili; zato pa je po navyki na- ŋega rimskega katehizma naj prvi no naj potrebnesi Sakrament, brez kerega se nemre niŋe, nanu ne dete zveliqati. „Ker verje no je kerŋeni, bode zveliqani, ker pa ne- verje, bode pogybleni,“ pravi Jezus. Kaj, ino kaka dobrota nam je kerst, vyqi sveti Gregor Nazianski rekoq: „Kerst je naŋe slabosti pomoq. Kerst je odverŋenje mesa, xelyvane dyha, delvzetje besede, poprav- lane krivosti, vmitje greha, podelene lyqi; pokonqaje tem. Kerst je vos k'Bogi, spre-

vajane s' Kristuŝom, podpor vere, zverŝenost razuma, nebeŝkega kralstva klyu, premenitba xivleŝa, slyxnosti odegnanje, odvezanje pot, podanje k' spravlanji v' bolŝi stan." Veselje skos kerst odpertih nebes sveti Augustin popisava govoreu: „O kralstvo veu-nega veselja, kde se ti, o Gospod! ty zavujpaje poboxnih, ino tam venec njihove qasti! od zverŝenih poboxnih od obliujja do obliujja vidiŝ, ino ŝe povsodi s' tvojim ves zastop preŝtapajoim mirom zveliqas. Tam je veselje brezi konca, radost brezi xalosti, xivleŝe brezi texave, lyu brezi teme, xivleŝe brezi smerti, ino vsa dobrotu, ino nikde ne kaj hujdobnega.“

Tote dobrote no haske nam je Jezus, naŝ zveliqar, skozi postavleŝe svetega kersta, ali naŝo dyhovno prerojeŝe spravil. Sveti kerst je ali naj prvi pomouek, kak smo qyli, nam padjenim k' naŝemi z' dignenji no zravnanji.

Ino tak smo se dnes podvyqili zapopa-dek dneŝnega svetega Evangelja, kaj je Jezus skos svojo prezobrazeŝe svojim vy-qenikom na znaje dati htel; da bi se nim najmreu pokazal od svojega boxanskega strana v' svoji nebeŝki spodobi; da bi ŝe bole poterdil v' veri na se; da nebi popystili no dvojiti zaqeli, kda bi ga terpeti no mirati vidili; da bi nim no vsem vernikom svojo potlano veliqestnost posvedoqil, s' keroj bi od mertvih stanuti, v' nebo iti no nekda pa priti imel, ino naj bi nim tydi njihovo no vseh lydi veliqestvo zaresnil no zagotovil, s' kerim bi tydi oni nekda gorstanuti no se zveliqajoq v' nebesa priti imeli. Mi smo se tyde dnes navqili, kaj nam je Jezus za naŝo odreŝeŝe no zveliqaje s'

postavlenom svetega kersta dobrega vujnil; najmrež, da se nam v' tistem nadobljeni greh odbriše, no vse njegove kastige odpystijo; da boxjo milost pa dobimo, da v' cirkvo boxjo stopimo no se nam odprejo vrata v' nebesa pa gor, kere so se nam poprej skoz Adamov prelom zaperle. — Tote navyke si ali, Verni moji! v' vaše serca globoko zloste, no se skerbte, no delajte za nabesa, kere so se vam skos sveti kerst odperle, da se vam pa ne zaprejo. Skerbte se ta v' tisto domovino priti, kde se Kristus preveno prezobrazenim, svojim izvolenim, kaxe, no kama se je sveti Augustin tak močno veselil govoreč: „O naša domovina! ti domovina mira! mi se gledamo od zdaleč k' tebi! Od totega morja proč mi tebe slavimo (no yastimo), is tote doline texav zdihavamo mi k' tebi, ino se trydimo s' suzami, kelko mogoče ktebi priti. Amen.

Na 3. postno nedelo.

Jezus je rekel k' Farizejom: „Či pa jas vrage skoz boxji perst izganjam; te je resnično boxjo kraljestvo k' vam prišlo.“ Ljk. 11, 20.

Izgon vragov. — Izgon grehov.

Nekda so k' Jezusi s' hydim dyhom obse-
denega pripelali, ker je slepi no mutasti
bil, ino Jezus ga je ozdravil, tak, da je
vidil no govoril. Ino vso nazočo lystvo se
je ures toti Jezusov uin zaquydilo no reklo:
„Je ne toti Davidov Sin?“ Mat. 12, 23.
„Nikoli se se je ne tak v' Izraeli skazalo.“
Mat. 9, 33. Kda pa so to Farizeji uyli, so
neki rekli: „Toti vragov neizgana nauq,
kak skoz belcebuba, visešega vragov.“ Drygi
pa so ga skyšavali no terjali od nega 'zneba
znamelje. Jezus pa, ker je njihove misli
vidil, kak hydobne so bile, jim reče:
„Vsako kraljestvo, kero je v' sebi razdelje-
no, bode raspadnulo, ino vsaki hram, ker
je v' sebi razmirjeni, bode pystni postal.
Či bi se ali vragovje sami med soboj pre-
ganjali no iz lydi izganjali, te bi si oni v'
sovraštvi bili, ino njihovo kraljestvo, njihovo
gospodyvane te nebi moglo obstati. Či bi
vrag bil svoj, nebi straha spoznal; te bi za
vas lagodno bilo; on bi tydi ures vas ob-
last imel. Či pa jas vrage skos boxji perst
izganjam, pravi Jezus dale, te je resnično
boxjo kraljestvo k' vam prišlo. To je: qi
jas vrage, hydega dyha, skoz boxjo moq,
skos boxjega Dyha izganjam: te je negova
moq nemi vzeta, negova oblast pokonqana,
negovo ladane no kraljestvo zaterto: on
nema veq moqi ures uloveka; ino qi on

nema več moči urez lydi: te ste vi rešeni od hydega sovražnika, ino da ste od nega rešeni; dak ste srečni; ste ali boxji otroki, otroki boxjega mira no prijateljstva, ne serda no sovraštva; to je, boxjo kralstvo, pravi vyk, prava vera, v'keri veselje večnega zveličanja uloveki pridé, je resnično k'vam prišlo. — Skos prijetje svetega kersta se ali ulovek od vragove oblasti, negovega kralstva, od nadoblenega greha rezi, dobi pravo vero, postane boxji otrok, dobi boxjo milost no nagovor na nebeski nadob. — Da pa se ulovek potle po kersti skoz dryge, svoje lastne grehe pa zna boxje milosti znebiti, no boxjo prijateljstvo zgybiti; te je Jezus, naš zveličar, temi pa na pomoč prišel, no je Sakrament svete pokore postavil, v'kerem ulovek pa zna skos poboljšanje svojega xivljenja svojo krivico popraviti, no skos pravo zvesto pokoro, oqivestno no popunoma spoved vse svoje grehe, tote hydiqe, 's sebe, 's svojega serca vynzgoniti, tak kak je Jezus hydiqa 'z mutastega vynzgonil, ino si pa mir serca, boxjo milost nazajspraviti. Ino nam naj dnes na podvyčene ostane, najmreč: izgon vragov no izgon grehov. Mi qemo zato qyti v'I. deli: kak je Jezus skoz boxji perst vrage izganjal, ino v'II. deli: kak izganja ulovek svoje grehe skos pokoro.

Totiva dva navyka si qemo dnes zvesto no prav k'serci vzeti no v'našem xivljenji pohasnyvati. Pripravte se.

I.

Jezus Kristus naš zveličar, je izganjal hyde dyhe iz lydi samo le skos perst boxji, to je: 1) skos svojo vsegamogočnost; 2) skoz boxjo moč; 3) skoz dobrega dyha.

1) Jezus je ali hyde 'z lydi izganjal skos svojo vsegamogounost. — Jezus Kristus je boxji Sin, kak smo qyli, poslani od svojega nebeskega oqeta na toto zemlo za vyqitela no odrešitela padjenega lystva, je Bog, kak on sam pravi: „Jas no oqa sva edno.“ Iv. 10, 30. On je ali vsegamogouen; je samo samerno besedo povedal, no hydi dyh je mogel taki 's qloveka pobegnuti. Jezus je tydi vzel no zapravlil vso moq hydemi dyhi qres qloveka; zakaj on je zato na toti svet prišel, da bi dela no oblast, kralestvo hydiqa, pokonqal, ino totega vajvoda tem 's totega sveta vynvergel. Iv. 12, 31. On je tydi svojim vyqenikom dal oblast qres hydiqe, ino kda so qemi enkrat pravili: „Gospod, tydi hydiqi so nam podloxeni v' tvojem imeni,“ je rekel: „Jas sem vidil hydiqa kak blisk 'z neba dolpadnuti. Glej jas sem vam dal oblast klayiti po kayah no škorpjanih, no po vsi sovraxnikovi moqi, ino niq vam nede škodilo.“ Lyk. 10, 18, 19. Ino toto qegovo vsegamogounost so tydi hydi dyhi v' Jezusi dobro spoznali, no se pred qim moqno bojali. Neje samo toti v' dnešnem Evangelji 'z mutastega mogel pobegnuti; temoq sveti Marko nam svedoqi, da je prišel s' hydimi dyhi obsedeni qlovek k' Jezusi, ino hydi 's qloveka govoreqi dyhi so prosili Jezusa, kerega so za svojega vsegamogounega sodnika spoznali, rekoq: „Jezus Sin Boga naj višezega! zarotim te skoz Boga, ne texavi me.“ Mark. 5, 7. Ino qi bi je izganjal, da bi je v' ravno nazoqo kre morja se paseqo qredo svin pystil iti, ino Jezus je dovolil, ino svinje zbesqene 'z brega naglo zeskaqejo v' morje no se vse spotopijo. Toti qydes je Jezus skos tisto

vsegamogočnost vqinil, s' keroj je Bog nekda prevzetne angele 'z nebes vynnvergel no je v' globoqino pekla synul. Petr. 2, 4. Skos tisto vsegamogočnost, 's keroj je Bog oqa svet stvoril, no Jezus Kristus odrezil, je on hydiqe izganal, no tydi dnešnega mutastega rezel, od kerega sveti Beda pravi: „Toti od hydega dyha obsedeni se ne pravi pri svetem Mateji samo mutasti, temoq tydi slepi: ino se veli ozdravljeni od Gospoda tak, da je govoril no vidil. Tri znamlena so ali na enkrat na ednem qloveki opravlene: slepi vidi, mutasti guqi, obsedeni se od hydega dyha resi. To se je resen te po telovnem zgodilo, alipa vsaki den se se spunava v' preobražani vervajoqih: da poprej hydega dyha izexenejo, no lyq vere zaglednejo: te k' boxji hvali perle muqeje vysta odpirajo. Neki pa so iz njih pravili: Skoz belcebuha, prednega vragov izgana vrage. Neso tega neki od vnoxine; temoq Farizeji no pisau so to krivo govorili, kak drygi Evangelisti pravijo.“ To so guqali, da so ga sovraxili, no nehtli za Boga spoznati, no boxje vsegamogočnosti v' njem, skos kero je hydiqe zganal no telko qydexov delal.

2) Jezus Kristus je izganal hydiqe, hyde dyhe, s' svojoj boxjoj moqjoj. — Tota negova boxja moq, je milost svetega Dyha, s' keroj je zastop grešnikom rassvetil, da so svoje krivice, svoje hydobije ali svoje grehe spoznali, no skeroj je njim serčnost delal, se premagati, pobolšavati zaqeti no hydemi dyhi, zapelavci, moqno protistaviti no ga od sebe zegnati. Kajti kde je Jezus s' svojoj milostjoj nazoqi, tam nema hydi dyh no zapelavec moqi, se trepeqejoq odpobere,

tak kak na kim ino pret persta. S' totoj svojoj boxjoj moqjoj, ali z' moqjoj no milostjoj svetega Dyha je Jezus ne samo hydyqov 'z obsedenih lydi gosto izganal; temoq je tydi dosti zlosti, grehote no hydobije, samih hydyqovih djan iz lydi zgonil. Tak je on 'z Magdalene, Martine sestre, sedem hydyqov, to je, sedem velkih zlosti no grehot, s' kerimi je hydemi dyhi slyxila, zgonil. Z' lyqjoj svoje milosti je on neni zostop rassvetil, da je spoznala svoje krivice no svojo nesreco, kvar svoje dyse, da je te negovim navykom poslyh dala, no se prav no popunoma spokorila. On je tydi no s' svojoj boxjoj moqjoj ali milostjoj v njenem naprejvzetki tak poterdil, da je ne nikoli veq od dobrega popistila. S' totoj svojoj boxjoj moqjoj je Jezus Mateja rassvetil, da je svojo vujemnico pystil, naga nasledyval, no negov vreden vyucenik no Apostol postal. S' totoj svojoj boxjoj moqjoj je on Zaheja rassvetil, da se je skerbel no prizadeval Jezusa viditi, no se pripravlal po stiri gibe vse povernuti, qi bi kda koga vkanul. Skos toto boxjo moq, s' totoj milostjoj, je Jezus zastop lydem rassvetil, do so svoje grehote spoznali no zaverqli, s' totoj milostjoj je tydi vsakega poterdil, da je spobolxani ostal. S' totoj moqjoj je hyde dyhe 'z lydi zganal, ino lystvo je tydi vseli vervalo no pouydivalo Jezusove uydexne djana. Samo Farizeji, pismovyuceni no starexi lystva so nehtli negovih qinov za boxjih derxati. Sveti Beda pravi: „Mnoxine najmreq, kere so se mene podvyucene vidle, so Gospodove djana vseli pouydavale, tisti naproti, so aliti tote tajiti, ali kaj so tajiti ne mogli, so se skos naopaquo razlagane preobraqati

skerbeli; kak dabi tote nebi boxje; temoq neqistega dyha djana bile.“

3) Jezus Kristus je zganjal hyde dyhe skoz dobrega, skos svetega Dyha. — Vsega dobrega je hydi dyh sovraznik, se ga boji no ogible, bexi pred njim. Zato pa so vtekali no odhajali povsodik, no se bojali vseli hydi dyhi pred Jezusom, spoqetelom vsega dobrega, v'kerem so spoznali dobrega, svetega no urez ne mogoqnega dyha. Oni so trepetali pred njim, no se moqno bojali — najmreq svojega sodnika. Sveti Lykas nam rajta, da je v'Kapernosko xolo Jezus enkrat vyqit prišel, ino nazoqi je bil tam qlovek z' neqistim dyhom obsedeni; ino neqisti dyh je qasi pri zagledi Jezusa na ves glas moqno zaql kriqati: Pysti nas pri miri. Kaj mamó mi s' toboj opraviti; ti si Jezus Nazarenski? Si ti prišel nas pokonqavat? Jas vem, kdo si ti: Sveti Boxji. Ino Jezus ga je zaklel no rekel: Zamukni no idi z'nega vyn. Ino kda ga je yrag na sredo med ne vergel, je zisel z'nega, brez da bi nemi kaki kvar vqinil. Lyk. 4, 34, 35. Kak hitro je ali Jezus z'boxjim dyhom ty nazoqi bil, se je hydi dyh taki bojal no trepetal pred njim, kakti pred boxjim dyhom; kajti vedil je, da de mogel's qloveka pobegnuti. Da bi ali Jezus skos hydega Dyha ali belcebuba vrage izganjal, te se nebi nega bojali, ga nebi hteli bogati no pobegnuti; temoq bi se protistavili; tak pa so taki pred nem vtekali no bexali; da je je skoz boxji perst, skoz moq boxjega Dyha zganjal. Dosti so jih z' neqistimi dyhi obsedenih k'Jezusi pripelali no ga prosili, da bi je rešyval. Tak beremo od Siroseniqqe xene, kera ga je prosila, da bi vraga z'

ne ene ueri zgonil. Mark. 7, 26. „Kajti vsakemi poboxnemi da oja nebeski dobrega dyha z' nebes, ker nega za nega prosi.“ Lyk. 11. 13. Sveti Avgustin tydi pravi: „Je prišel skyšnavec strahoviten, kak on je, te si ti mene, o Gospod, omagal, da sem se mogel od nega odglednuvati? Je prišel on oroxjeni v' svoji moji, si ga ti od mene proqderxal, no si me omagal, da me je ne mogel premagati? Je prišel v' spodobi angela, si ti nemi prepovedal, mene podvoditi, no mene rassvetil, da sem ga spoznal? Kdo de nas od negovih grizov varval? Kdo 'z negovega xrela potegnul? Či ne ti, o Gospod! ker si glavo velke kaqe razdryznil?“ —

Ino s' tem smo se ali zdaj navčili, kak je Jezus hyde dyhe 'z lydi zganjal, najmreč: skos svojo vsegamogounost, skoz box, o moj no skoz boxjega dyha. — Zdaj pa še se čemo podvyčiti, kak človek skos pokoro svoje grehe zgana, no od tega v' drygem deli.

II.

Človek izgana ino odegana svoje grehe skos pokoro, či je v' ne zapleteni, ali či je v' nevarnosti ne včiniti no se v' ne zamotati: 1) skos premenene svoje misli; 2) skos serqovestno ovađene svojih grehov; 3) skos stalnost potle v' pokori ali pobolšanem xivleni.

1) Človek odegana svoje grehe skos premenene svoje misli, zvojega mislenja, ali skoz naprejvzetje pobolšanja. — Či človek svojo grešno mislene prezoberne na dobro, se začne ogibati greha no prilike grešne; či spozna svojo grehoto no lagodnost, no začne resnično no na yrok greh sovrxiti, kerega je perle lybil, ino se k' Bogi nazaj

začno obračati: te odegana svoje grehe. Toti terden no močen naprejvzetek, novih grehov ne več včiniti, jeste premenjena misel na dobro, jeste nazajhod k' Bogi, jeste odeganane grehov, da le taki spobolžani človek se sovraxi močno vse grehe no grešne prilike, se jih vseli no povsodik zvesto ogible. On je resnično odvernili no odegna od tistega časa, kda si je naprejvzel no se začel pobolžavati, vse grehe, no jih je ne več včini. On ma veliko žalost no bolečino znotraj kres vse svoje perle včinjene no doprinešene grehote. Zato pa ma pasko na vsako svojo misel, zelo, besedo, delo no stopi, či nebi kde grešna bila, ali Bogi zamerliva, no čega, naj Svetčega, razčlila. On se ogible skerbno vseh tistih ljudi, krajev, mest no prilicnosti, pri kerih, ali kde je greh včini. Tak človek vč, kaj boji Sin vč: „Či vi nete pokore delali (či se nete prav pobolžali) dak bote vsi ednako na pogyblenje prišli.“ Lyk. 13, 3. On ma zato tydi v' svojem serci pravo grevanost no žalost, ino Bog ga tydi pa nazaj v' milost vzeme; kajti „Bogi povolna poročitba je pobit (žalosten) dyh: Bog! ti nebož pobitega no sponixanega serca zavergel.“ Ps. 50. 10. „Žalost, kera je za Bogom, dela pokoro k' stalnemi zveličaji.“ 2 Kor. 7, 10. Spokorlivi človek dobro vč, da je spokoriti ali se pobolžati ne hteti no v' nepokornosti netermno ostati, greh v' svetega Dyha, no je vekso pregrešene, kak ovi grehi, kere je perle včini. On tydi vč, da je nove grehe spočijati veksa grehota, kak so stari, kere ma odpravlati. Sveti Remuš tydi posvedoči toto resnico govoreč: „Nespokorlivost je edina grehota, kere Bog

neodpysti,“ ino sveti Krizostom pristavi:
 „Né pokore delati hteti, Boga bole razxali,
 kak greh sam.“

2) Da se spokoriten ųlovek vseh grehov
 no grešnih prilik ali nevarnosti k' grehi
 skerbno no zvesto ogible, ųe sovraxi; da
 on popunoma svoje grehe vé no spozna;
 da je vse drovno no med vsemi gibami
 svojega serca sprebral no ziskal, no vse
 svoje zvynešne obstopnosti, kraje no prilike,
 kde je bil, no kak ali s'kim se je zagresil;
 ino se xe tydi ouivestno pobolšava, da ga
 xalostijo ųegovi grehi vsi: te on ali zdaj
 hitro ide, ino vse svoje grehe zexene is
 sebe vyn no od sebe proų skoz zvesto no
 popunoma spoved, no se skerbi za od-
 vezanje no odpýšene svojih grehov, za milost
 no prijatelnost boxjo. Nega xalostijo moųno
 ųegovi grehi samo zato, da je Boga, naj
 svetěšega no naj bolšega razxalil. Iz lybezni
 proti Bogi ali ųega ųegovi grehi grevajo
 no z'lybezni proti Bogi se on tydi pobol-
 šava. On je zeųistil no zesnaxil svojo serce
 popunoma od vseh nesnag greha no pri-
 pravil Jezusi svojemi zveliqari lepo pre-
 bivališe v' ųem, v' kero se je on, naj svetěši,
 ne zbranyval priti s' svojoj boxjoj svetloboj,
 ino se je ali zdaj z' Jezusom pa v' milost
 no v' prijateljstvo nazaj spravil skos po-
 moųek pokore no spovedi, kero je Jezus
 za zmagane padjenemi ųloveki postavil, po
 navyki svetega Ivana: „ųi mi naše grehe
 ovadimo, te je on zvesti no praviųen, naše
 grehe odpystiti, no nas od vse nepraviqnosti
 ouistiti.“ 1. lv. 1, 9. Ino sveti cirkveni Tri-
 dentinski zbor vyųi: „Sakrament pokore je
 po kersti za zveliqane tak potreben, kak
 kerst se ne prerojenim“ (ali se ne keršenim).

Sed. 14. 2. Prav oxalosteni no zgrevani grešnik pa se ne skerbi samo dobre no zveste spovedi narediti; se kres vse znane no neznane skos sebe samega ali skoz dryge doprinežene grehe toxti: temoq on se tydi že posebno skerbi, zdaj po opravljeni spovedi tydi tak xiveti, kak si je perle naprejvzel no pri spovedi Bogi obeqal; kajti on vé, kaj Kristuš pravi: „Kero drevo ne prirodi dobrega sadja, bode isposekano no v' ogen verxeno.“ Mat. 3. Zato pa se on

3) Ze vsim trydom zdaj skerbi stalen v' pokori ali v' pobolšanosti ostali. — On ma Boga vseli no naj perle pred oumi no skos v' svojem serci; preveno on na nęga misli, vse z' njim zaqija no vse z' njim dokonqava; on si z' Bogom lexe no z' Bogom stane, no veqer vseli pred sparjom svojo vest premislava misleq na to, kaj je v' spovednici obeqal; kak je den prexivel, jeli je veq dobrega ali hydega vqinil; kaj je dobrega popystil, kaj bi mogel vqiniti, no kaj je hydega vqinil, kaj bi mogel popystiti; jeli gre po krepostni poti proti nebesam, ali po grešni proti pekli? Takši spobolšani se skerbi tydi vse zamyjene dobre dela dostaviti, no vse zamyjene duxnosti dopuniti. Taki se skerbno varje vseh nevarnih no grešnih priloxnosti, kde bi znal v' stare grehe pa nazajpadnuti: zato pa se ogible celo zdetka k'grehi. On ma dobro pasko na se, na vse svoje misli, xele, besede, guqe, djana no stopine, ino vseli zvesto premislava no pasko ma, kaj bi povedal ali vqinil, da nebi koga razxalil no pohyšal, ali komi k'lagodnemi priqina dal. Ma pasko na svoje oui, vyha, jezik no vse svoje obqytke, da nebi pa v' stare grehe nazaj-

padnul; kajti dnešni sveti Evangeli pravi: „Kda je nečisti dyh s' űloveka vynodil, te on po syhih krajih hodi no iše pokoj, űi pa ga nenajde, reče: Jas űem v' mojo hixo, 's kere sem prišel, nazajiti, ino pride no najde zmeteno no zesnaxeno. Te pa gre, no űe vzeme sedem drygih dyhov k' sebi, ker űe so hyši, kak on, grejo notri no tam prebivajo, ino tak je zadni stan totega űloveka hyši, kak prvi.“ To je, űi űlovek v' stare grehe nazajpadne po spovedi, pridejo grehi v' negovo zmeteno no zesnaxeno serce pa nazaj, ino űe dosti drygih lagonih grehov se z' njimi porodi, űlovek űe vekši grešnik postane, űe veű grehov vűini, kak perle, Boga bole razxali no rasserdi. On odsveti sveta Sakramenta pokore no presvetega Rešnega Tela, da jiva po nevrednem premle, nespobolšani v' nepokornosti prevzeto ostanyje no greši proti svetemi dyhi s' svojim terdokornim protistavlenom no zametavanom boxje milosti, no pomoűi svetega Dyha. Prav spobolšani űlovek pa po svoji zvesti no popunoma spovedi prosi svojega Boga z' besedami svetega Augustina: „Gospod, moj Bog! daj mojemi serci xeleűe za toboj, da jas tebe xeleű najišem, išejoű najdem, najdenega lybim, tebe lybejoű mojo grešno xivleűe naj pobolšam, ino odpűyšenih grehov krivice nikoli pa neponovim. Gospod, moj Bog! daj mojemi serci obűytke grevanosti, mojemi dyhi pobitost!“

Is tega povedanega pa vidimo, kak grešen űlovek skos pokoro svoje grehe is svojega serca zgaja no od sebe odpravla, no se jih brani.

Ino tak smo se dnes pa navűili edno pomoű no velko dobroto, kero nam je

Jezus

Jezus Kristus skos postavljene svetega Sakramenta pokore skazal k' nasemi zdigi no zrvnanji od pada skoz greh po kersti, no skos kaj mi odpusene no milost boxjo pa od Boga nazajdobimo. S' tem smo se ali dnes tydi podvyqili v' našem premislavanji, na kaj nas je dnešni sveti Evangelij napelal, najmreč: Kak je Jezus hyde dyhe z' boxjim perstom izganjal, skos svojo vsegamogounost, z' boxjoj močjo no skoz boxjega Dyha, ino lydi od njih vrazil. On je hydiqi vso moč qres qloveka vzel, da ga nemre več sam skyšavati, ali nemi škoditi. Sveto pismo oqivestno vyqi: „Skyšjava vas naj nepopadne nikak, kak qloveuja: zakaj Bog je zvesti, ker nepysti vas skyšavati qres to, kaj premorete; temoq on de tydi s' skyšjavo v' vam hasek dal, da morete prestat.“ 1. Kor. 10. 13. Mi smo se tydi podvyqili, kak qlovek skos Sakrament svete pokore svoje grehe, tote hyde dyhe, 's sebe izganja ali od sebe odvraqa, najmreč: skos yroqno naprejevzeto poboljšanje svojega djana no nahaja, skoz zvesto no popunoma spoved, no skos stalnost v' pokori.

To si ali posebno dobro dnes zaponmo, no se spominajmo po gostem na Jezusove besede: „Delajte, dokliq je den (za vaše dyhe); kajti kda pride no j (smert qrez vas), bode prepozno; ino prinese vreden sad pokore, kerega se mate v' nebesah vqakati no vxivati.“ Amen.

Na 4. postno nedelo.

Jezus pa je vzel kryhe no zahvalil, ino ne sedečim razdelil. Iv. 6. 11.

Presveto Rešno Telo.

Nekda se je Jezus podal s' svojimi vyženiki prek krez galilejsko morje, na ov kraj, ino dosta lystva ga je nasledyvalo ino za njim slo, da so vidli vydešne znamenja, kere je na betexnih opravlal. Ino Jezus gre na neki breg, no si sede s' svojimi vyženiki dol, ino vidi, kelka mnoxina lystva je pri nem bila, no reče k' Filipi: „Odkod bomo kryh kypili, da do toti jesti meli?“ (Jezus pa je toto pitaje le samo dal, da bi Filipa skyšaval; kajti on je dobro vedil, kaj bi imel vyiniti). Filip se je ne domislil, da ga je Gospod skyšaval, jeli bi se vedil, ali ne za vydeše, s' kerimi je pred tem povsodik lydem v' nevolah no potrebah pomagat, ino se je ne domislil, povedati: „Gospod! ti si vsegamogouni, no dosti vydexov delaš lydem na hasek no pomoč, ti znaš tydi toto lystvo na taki nauin nasititi;“ temoq Filip reče: Za dvesto denarov kryha je ne zadosti, da bi le eden nekaj dobil. Andraš pa, Petrov brat, pove: Je mladeniq ty, ker ma pet jeqmenovih kryhov no dve ribe, ali kaj je to za telike? Jezus pa veli: Delajte, naj si lyde dolsposedejo, ino selo se jih je okoli pet jezer moxov. Jezus vzeme zdaj kryhe, zahvali no jim razdava, ker so si poseli, ino tak tydi od rib, kelko so hteli: — Ino kda so se najedli reče Jezus k' vyženikom: „Poberte ostanke,“ ino nabrali so jih dvanajst korbyl, ker so od petih jeqmenovih kryhov ostali. Ino

lydje, ker so toti ydesh vidili, so rekli: „Toti je resnično prerok, ker ma na svet priti.“ — Na ydovitno vixo je ali Jezus pet jezero lydi nasitil, da je pet tenkih kryhov ali pogay tak skos svojo vsegamogouno volo pomnoxil, da so se vsi nasitili. Ravno na tak ydovitno vixo, ali xe bole, tydi naše dyse Jezus hrani s' presvetim Rešnim Telom, z' lastnim svojim mesom. On pravi pri neki priliki lystvi, „da je to boxji kryh, ker z' nebes dolpride, ino sveti xivleje dava. Te so rekli k' nemi: Gospod! daj nam vseli toti kryh. Jezus reče k' nim: Jas sem kryh xivleja; ker k' meni pride, tega nede gladilo, ino ker na me verje, tega nede nikoli xejalo. — Jas sem xivi kryh, ker sem z' nebes dolprisel. Qi kdo od totega kryha je, de xivel na veke. Ino toti kryh, kerega bom jas dal; je moje meso za xivleje sveta. Resnično, resnično vam povem: qi vi nete jeli mesa ulovejega Sina, no negove kervi nete pili, dak nete xivleja v' sebi meli. Ker moje meso je, no moje kerv pije, toti ma večno xivleje, ino jas ga bom zbydil na sodni den. Zakaj moje meso je resnično hrana, ino moja kerv je resnično pitje. Ker moje meso je, no moje kerv pije, toti ostane v' meni ino jas v' nim.“ Iv. 6, 33—56. Ty ali mi vidimo, kak je Jezus Kristus svojo telo, svojo meso no kerv za hrano našim dyšam no k' zveliqaji pripravil; to je, kak je on altarski Sakrament, sveto Rešno Telo postaviti htel no potle pri zadni veqerji resen postavil, kerega bi se mi mogli vxivati, kakti tretjega pomouka k' našemi zravnanji od podneja. Toto presveto Rešno Telo mi nemo dnes premislavati, ino resen v' I. deli: Zakaj je

Jezus presvetega Rešnega Tela Sakrament postavil, ino v II. deli: Kak se more ulovek k' vrednemi prijetji presvetega Rešnega Tela pripraviti.

K' poslyšani, zaponeni no zderxavani totega potrebnega navyka si pripravmo naše serca no volo. — Poslyšajte me.

I.

Jezus Kristus je Sakrament presvetega Rešnega Tela postavil 1) na zahvalni spomin svojega terplega no smerti; 2) za hrano dyšam vernikov k' veqnemi xivlenji; 3) naj bi nam skoz njea svoje milosti podelil.

1) Jezus Kristus je altarski Sakrament, presveto Rešno Telo, postavil na veqni no zahvalni spomin svojega bridkega terplega no svoje teške smerti. — Jezus je rekel k' svojim vyenikom pri zadni veqerji, kda je toti Sakrament postavil: „To vqinte na moj spomin,“ Lyk. 22, 19. to je, na spomin mojega terplega no smerti. Ino sveti Pavel tydi to poterdi: „Kelko kolikrat tevi toti kryh jeli, no toto kupo pili, bote Gospodovo smert oznanyvali.“ 1. Kor. 11, 26. Pri sveti meši se nam ali na altari vsaki den Jezusovo terplege no negova smert nazonjava. Na altari se kryh ino vino na pravo xivo telo no kerv našega Gospoda Jezusa Kristusa prezobraja pri pozdigavanji skoz besede: „To je moje telo, — ino: To je kupa moje kervi, novega no veqnega zakona, kera de se za vas no za vnoge razlejala za odpysene grehov.“ Tydi sveti Pavel vyji, da je Jezus altarski Sakrament na zahvalni spomin svojega terplega no smerti postavil, rekoq: „las sem dobil od Gospoda, kaj sem vam predal, da je

Gospod Jezus v'noči, v'keri je oddan bil, kryh vzel, zahvalil, razlomil no rekel: To je moje telo, kero de se za vas vlomilo. To vjinte na moj spomin. Ravno tak dydi kupico po jedi govoreč: Tota kupica je novi zakon v'moji kervi. To vjinte, kda koli pijete, na moj spomin.“ 1. Kor. 11, 23—25. Sveti Tomaš Akvinski tydi to posvedoči tak: „Tydi nieden Sakrament je ne hasnovitnesi od totega, s'kerim se zečistijo grehi, povroxijo kreposti, ino se dyh z'obilnostjoj vseh dyhovnih darov olepoti. Porača se v'cirkvi za xive no mertve: da bi vsem hasnil, da je za zveličanje vseh postavljeni. Prijetnosti totega Sakramenta zadnič niže izreči nemore, skos kerega se dyhovna sladkost v'svojem zvirki skysi: ino se ponovi spomin tiste naj prednese lybezni, kero je v'svojem terpleři Kristuš pokazal. Zato pa je, da bi se tesnej tote lybezni nezmernost vernih sercam vutisnula, pri zadni večerji, kda je vyzemno jagne s' svojimi vyčeniki jel, no od totega sveta k'oči oditi htel, toti Sakrament postavil, liki svojega terpleņa večni spomin, starih predpodb dopuneče, yydexov od sebe vyčeneh naj vekšega ino za svoje nenazočnosti volo xalostnim posebno razveseleče zapystil, skos Sakrament presvetega Rešnega Tela.“

2) Jezus Kristuš je altarski Sakrament postavil za hrano dyšam vernikov k'večnemi xivlenji. — Jezus Kristuš sam zapovedava, da se človek more njegovega Tela no njegove kervi vxivati, či če večno xivlenje meti, najmreč: „Resnično, resnično vam povem, či vi mesa človečjega Sina nejete, no njegove kervi nepijete, dak nete xivljena v'sebi meli. Ker pa moje meso

jé, no mojo kerv pije, toti ma veqno xivleje, ino jas ga bom na soden den zbydil.“ Iv. 6. 54. 55. Is tega se ali vidi, da se moremo veukrat za toto hrano poskerbeti, ino veukrat zato našo serce od grehov gnysobe za no qistiti, no se tote hrane za veqno xivleje vxivati: totih velkih dobrot no milosti boxjih, kere skos toti Sakrament dobimo, né dugo odnazati ali zametavati; temoq veukrat v'leti, né samo v'posti ali v'adventi, sveto Rešno Telo priijimati; kajti lastne Jezušove besede velijo, da tisti nede xivleja v'sebi imel, ker ne priijimle negovega tela. Ino taki qlovek, ker se skerbi, se veukrat v'leti boxjega tela, dyšne hrane, vxivati, taki de tydi resniqno poboxen no bogabojeqi. On nede tak lahko skyšavan od hydih misli ali xel, ali od skyšnav premagan; kajti on se samo z'dobrimi mislami opravla, no vsako hydo misel taki 's svojega serca vynstira no zapravi, ino se skerbno vseh nevarnih krajov no pajdaštev ogible. On de mislil vseli na Jezúša, kerega v'svojem qistem no neduxnem serci s'soboj nosi, no na svojo nevmerejoqo skoz njegovo drago kerv odkypleno dyšo; on de se pri Jezúši, svojemi odrešeniki zderxaval, no nega povsodik pred oqni mel; on nega nede 's svojega serca zgybil, kak Jezus sam pravi: „Ker mo'o meso jé, no mojo kerv pije, toti ostane v'meni, ino jas v'ngemi,“ Iv. 6, 51, toti se ogible greha no meni slyxi. Ino sveti Augustin pravi: „To je jesti toto hrano, no piti toto pitje, v'Kristúši ostati, ino nega ostajouqega v'sebi meti. — S'hranoj no pitkom lydje to xelijo, da jih nebi gladilo no xejalo; tega resniqno ne spravi dryga, kak tota hrana no pitek, ker tiste,

od kerih se jemle, nemerjone no nesperh-
live dela, to je, samo tovarstvo Svetnikov:
kde mir bode, no popunoma no zveršena
edinost.“

5) Jezus Kristus je altarski Sakrament
postavil nam na veliko dobroto no hasek
naše dyše; kajti skos totega nam je on
svoje posebne milosti skaxyvati htel, qi mi
le sveto Rešno Telo dobro pripravleni no
vekrat vredno prejimleno v' naše skos
popunoma spoved zoqistene serca; spobol-
xi ni v' pokori stalni ostanyjemo, no našemi
Jezuči zvesti no verni semo. Tote milosti
no dobrote, kere nam Jezus skoz vredno
prijetje presvetega Rešnega Tela dava, so
tote: a) boxja milost se v' nami ne obderxi
samo; temoj se tydi pomnoxi no povekxi;
b) mi se, qi je vredno primemo, s' Kristusom
Jezusom vedinimo; c) mi se popystlivih,
ali malih no menših grehov, kerih smo
pri skerbnem no zvestem premislavanji ne
zmisliti mogli, rešimo; d) naša dyša se od
pridoqih zlegov no nesrey odteje; e) se
skos vredno prijetje presvetega Rešnega Tela
hyde no lagodne misli no grešne xele v'
nami pomenxajo no zapravijo; f) se nam
odprejo vrata no vustop v' nebesko kra-
lestvo k' veqnega xivljenja veselji skos pre-
sveto Rešno Telo. Jezus sam tote dobrote
nam obeqe; kajti mi beremo pri svetem
Mateji negove lastne besede: „Kda so oni
v' noqi jeli, je vzel Jezus kryh, ga pobla-
goslavlil, no dal svojim vyqenikom rekoq:
V'zemte no jete, to je mojo telo. Potle
pa kupico, zahvalil, jo dal nim, no rekel:
Pite vsi 'z me, kajti to je moja kerv novega
zakona, kera de se za vnoqe za odpysane
grehov preleva.“ Mat. 26, 26 — 28. Ino

pri svetem Ivani stojemo: „Ker pa moje meso je, no moje kerv pije, toti ma večno xivleŋe, ino jas ga bom na soden den zbydil. Iv. 6, 55. Sveti Tomaš Akvinaš tydi tote milosti povikšava govoreč: „Nedomerlive dobrote boxje obilnosti, skazane keršanskemi lystvi, nedoreqlivo vrednost ŋemi prinesejo!“

Toti so ali zroki, za kerih volo je Jezus altarski Sakrament postavil, najmreč na zahvalitni no večni spomin svojega terpleŋa no smerti, za hrano našim dysam k' veqnemi xivleŋi, no za volo milosti no dobrot, kere mi z' ŋega dobivamo. — Zdaj pa že se ŋemo podvyčiti, kak se mi moremo pripraviti, ŋi ŋemo toti presveti Sakrament vredno prijeti, ino tote milosti no dobrote dobivati, v' drygem deli.

II.

Či ali ŋlovek ŋe, kda gre k' boxji mizi, zahvalni spomin, Jezusovo terpleŋe no ŋegovo smert, lepo svetiti no poboxno ŋastiti, ino hrano za svojo dyxo k' veqnemi zveličani meti: dak se more 1) z' zeqistenoj vestjoj, ino 2) s' poboxnim sercom k' vrednemi prijetji presvetega Rešnega Tela pripraviti.

1) K' vrednemi no hasnovitnemi dobitji presvetega Tela se ali more ŋlovek z' zeqistenoj no zesnaxenoj vestjoj pripraviti: k' totemi ŋydovitnemi, naj svetexemi, no molitve vrednemi Sakramenti, v' kerem je sam Jezus Kristus, pravi xivi Bog s' telom no z' dysoj nazoči, ino v' naše serca priti ŋe. Človek more ali svoje grehe po pravici zgrevati no oxaliti, skos popunoma no zvesto spoved svojo serce no vest od vsakega, tydi naj menšega greha, lepo zeqistiti; nesme

na nieden greh sam rad, ali po nemarnosti pri premisljavanji no preiskavanji svoje vesti pozabiti, ali ga sam rad no naprejvzetno zatajiti; kajti te bi njegova vest no njegovo serce nebilo čisto, no nebilo za hixo no prebivališče Jezusi, naj višezemi Gospodi neba no zemle, zmeteno, zesnaxeno no pripravleno, kak jo on če meti; kajti Jezus kak naj svetesi no naj čistesi nemre v' nečisto no nesnaxno serce notriiti, zato pa vyji sveti Pavel Apostol: „Človek se naj skyčava sam, ino te naj od totega kryha je, no s' tote kupice pije. Ker de po nevrednem toti kryh jel, ali 'z Gospodove kupice pil, tisti de se na Gospodovem teli no kervi krivec naredil. Zakaj, ker po nevrednem je no pije, tisti se sam najé no napije sodbe, da Gospodovega tela ne odloži“ od drygih prostnih hran. 1. Kor. 11. 28. 27. 29. Lepo no dobro pripravleni ali moremo k' boxji mizi iti, či čemo Gospodovo boxjo Telo vredno v' se prijeti. Sveti Ambroz pravi: „Či je dosti pripravljana potrebno bilo, da bi na skrivnostah starega zakona, kere so samo le predspodobe no teje (skrivnosti novega) bile, del jemati mogli; kelko priprave je potrebno, Boga prijeti?“ Ivan kerstiteľ, naj vekši med vsemi preroki, se je za nevrednega imel, se k' zveličarovim nogam verčti no čemi obytelno remenje odvexyvat. O za kelko nevrednese že se moremo mi derxati, se totemi Bogi približati! K' toti nebeski hrani se more človek vseli naj lepše pripraviti, pri ker nebeski angeli klečeč molijo no se če vxivajo: ona more tydi našo xivljenje no vso našo vypaje biti, tak kak je svetemi Augustini bila, ker reče: „O sladkost lybezni, o lybezen puna sladkosti!

daj se meni za hrano, napuni me vsega s' sladkostjo tvoje lybezni, da se naj v' vse moje bosedo razleje. O moj Bog, moja lybezen! slajši od meda, no beleži od mleka, ti hrana moqnih, pysti me skos te preveno moqneži biti, no se tebe vseli s' yistimi vystami vxivati. Ti si mojo xivleže, od kerega ja xivim, mojo vypane, na kerega se ja zanesem, no ti yast, kero si ja do-segnuti vozim! Vzemi ti mojo serce v' posestvo, gospody mo'o misleže, ravnaj moi zastop, napelavaj moje misleja vu'pek, pysti mojo xivleže se k' tebi pozdigavati, mojega dyha le za toboj xejati, no vu zverki xive vode se oqerstviti."

2) K' vrednemu no hasnovitnemu prijetji presvetega Rešniga Tela se more tydi ylovek s' poboxnim no sponixanim sercom pripraviti. — Poboxnost serca pa se skaxe a) v' xivem obydeni boxjih kreposti: vere, vypana no lybezni; b) v' moleni presvetega Rešniga Tela; c) v' zahvalnem opominjanji na smert Jezusa Kristusa, na kere opomin je toti Sakrament postavljeni no vxivati zapovedani; d) v' spoznanji svoje nevrednosti no grešnosti ali v' ponixnosti ino doprinarjanji drygih keršanskih kreposti, posebno pa v' lybezni blixnega. Ylovek more kak spobolžani no spokorjeni grešnik svojega blixnega rad meti; jemi kelko more, dobrega xeleti no vyiniti, ino ga v' nevoli ne zapystiti ali zaveryti. S' takšimi mislami naboxnosti more ylovek k' boxji mizi iti, pred pravega xivega Boga, ker je pod kryhovej spodoboj s' dyžoj no s' telom nazoqi. Pred njim se more ylovek ves sponixati, kajti Jezus se je tydi sponixal; on se je sponixal do smerti, celo do sramotne smerti krixa,

za volo odrešena no zveliqana qloveka. Bi nebi nezahvalno no kriviqno bilo, qi qlövek nebi spoznal svoje grehote no nevrednosti, qi se nebi sponixal, spobolxal, zeqistil od vseh grehov, ino tak lepo s'qistim sercom pripravljeni presveto Rešno Telo na mizi boxji z' zahvalnim qistim mislenom prijel no poboxno no ponixno molil; kajti dosti jezer nebeskih dyhov napujava nego-vo hixo no moli Jezusa hvalno no slavno v' presvetem Rešnjem Teli. Pred kakega posvetnega gospoda ali krala qlovek poučeno v' svoji nisokosti pride: s' kakoj vastitostjoj no ponixnostjoj se ali sliši pred naj višesim vseh kralov nebes no zemle skazati, no nega kak svojega Boga, rexitela no zveliqara moliti, no se nemi zahvaliti, da je sebe nam za hrano dal, rekoq pri zadni veqerji: „Vzemte, to je moje telo,“ ino potle vzejoq kupo: „Pite vsi 'z nje, to je moja kerv novega zakona, kera de se za odpýšene grehov razlevała.“ S' kakoj poboxnostoj serca bi mogli k'boxji mizi iti no sveto Rešno Telo prijeti, se vyqimo mi tydi z' besed svetega Auguxtina, kere on od svetega Rešnega Tela govori: „O vsikdar sveteqi ogen, vseli goreqa lybezen! sladek Kristus, dober Jezus! ti veqna no nevga-liva lyq! Ti kryh xivlena! ker nas oqerstviš, ino skos to v' sebi nikoli dolnejemlex, ker se vsaki den vxivaš no preveno celi ostanex, — rassveti no zvujxgi me, rasjasni no posveti tvojo posodo, oqisti jo od greha, napuni jo s' tvojoj milostjoj, no jo obderxi puno, naj si jas tvojega mesa k' sveliqani moje dyše v' xijem no skos toti vxitek od tebe no skos tebe xivim, k' tebi pridem no si v' tebi poqivam.“

Tak smo se pa navčili, da se more
 ulovek k' vrednemi prijetki presvetega Reš-
 nega Tela z' zečistenoj vestjoj ino s' pobox-
 nostjo no ponixnostjoj serca pripraviti.

'Z dnešnega premislavaja vidimo ali,
 zakaj je Jezus Sakrament presvetega Rešnega
 Tela postavil, najmreč: na večni no zahvalni
 spomin svojega bridkega terpleja no svoje
 teške smerti na krixi, za hrano dyšam ver-
 nikov k' večnemi xivljenji, ino naj bi nam
 skoz njega svoje milosti no dobrote skazal. —
 Mi smo se tydi podvyčili, kak bi se mogel
 ulovek k' vrednemi prijetji boxjega Tela pri-
 praviti, najmreč: s' čisto vestjoj no s' po-
 boxnostjoj no ponixnostjoj serca; kajti toti
 presveti Sakrament je za pomoček k' našemi
 zdigneni od pada postavljeni, je nam za
 hrano naših dyš k' večnemi xivljenji dani.
 Samo skoz vredno prijetje presvetega Reš-
 nega Tela mi delni postanemo vseh tistih
 milosti no dobrot, kere je Jezus lydem skos
 postavlene totega Sakramenta skazati htel;
 posebno pa, da se skos prijetek presvetega
 Rešnega Tela z' Jezusom zedinimo, da ga v'
 naše serca prememo, se skerbmo vseli
 vredno k' boxji mizi pripraviti, no se greha
 ogibati pod njegovej pomočjoj no obramboj.
 Mi nesmemo tydi pozabiti na besede sve-
 tega Pavla: „Odkypleni ste vi za veliko
 ceno (za Jezusovo kerv). Veličestite no
 noste Boga v' vašem teli.“ 1. Kor. 6, 20.
 Te de toti Sakrament tydi včini, da bomo
 se tydi nekda Jezusa v' nebesah na večo
 vxivali. Amen.

Na 5. postno nedelo.

Resnično, resnično vam povem: vi de kdo mojo besedo zderxaval, nede smerti na veke vidil. Iv. 8, 51.

Rexitba od večne smerti skoz zderxavanje boxjega vyka.

V' dnešnem svetem Evangelji se pregovarja Jezus z' Xidovi, ker so njegovega vyka nesli vervati no zderxavati, so Jezusa nesli za boxjega Sina no obečanega Mesiasa spoznati; temoq so ga samo sovra xili no zametavali, za njegovega vyka volo preganjali no vmoriti hteli. Xidovje so se samo po imeni za Abrahamove otroke imeli, alipa boxjih zapovedi so ne tak zderxavali kak Abraham; so ne tak poboxno no Bogi povolno xiveli, kak vi ov oqa Abraham. Oni so samo zvyne ne navade no sege na kazaje no videje zderxavali, Jezusov zvelikevi navyk pa so celo zaver gli, Jezusa sovra xili no nemi za xivlenom segali, vi so ravno na nem ne nikoli kake krivice najti mogli. Zato pa jim pravi on: „Kdo more mene greha okriviti? Vi vam jas resnico pravim, zakaj mi neverjete? Kdo je is Boga, tisti poslyša boxjo besedo, zato pa je vi ne poslyšate, da ste ne iz Boga.“ Xidovje so se Abrahamovi otroki imenyvali, da so od Abrahama ishajali, rekoq: mi smo Abrahamovi otroki. Alipa Jezus jim odgovori: Da bi vi Abrahamova detca bili, te bi tydi njegove dela opravljali, bi tydi tak poboxno xiveli, kak on; alipa nemate jih v' vašem djari pokazati. Vi ste Abrahamovi otroki, opravljajte tydi njegove dela. Jas vem, da ste Abrahamova detca, alipa vi mene so-

vraxite, preganate no me yete bujti, da se moj navyk vam nevidi; tega je Abraham ne delal, da bi boxjo besedo zametaval, da bi koga sovrazil, preganal no nemi za xivlenjom silil. Vi mene yete vmoriti, yloveka, ker sem vam resnico pravil, kero sem yul od Boga mojega oqeta, tega je Abraham ne delal. Vi ste od oqeta vraga, ino negovo xeleje yete delati; on je lydomorec bil od zaqetka, ino je ne v' resnici ostal, da je né v' nemi resnice, da laxguqi, is svojega guqi, da je laxlivec ino oqa laxi. Vi dela totega vašega oqeta opravlate. Oni pa so nemi odgovorili: Mi smo ne 'z neqistosti rojeni, mi mamo ednega oqeta, Boga. Jezus je nim nato odgovoril: Da bi Bog vaš oqa bil: te bi tydi vi mene lybili, zakaj jas sem is Boga izisel ino prišel: ino sem zato ne od sebe samega prišel; temoq on je mene poslal. — Qi jas zato vam resnico pravim, zakaj pa vi neverjete? — Resniqno, resniqno vam povem: Qi de kdo mojo besedo zderxaval, nede smerti na veke vidil.“ Iv. 8, 37. — 51. Ker boxjo besedo, boxje zapovedi zderxava, nede merel, to je, nede na pogybleje dyše privel, on de se zveliqal. — Jezusova beseda, negov vyk, negova vera je ali zveliqeja; to je ali pa sterti pomoqek, skos kerega se od pada v' naše lastne grehe pa gorzravnati znamo, no od veqne kastige reziti. Ino od resitbe od veqne smerti skoz zderxavanje boxjega vyka mi dnes govoriti qemo; jas zato rečem: I. Jezusov vyk je zveliqeji za poboxnega; ino II. Jezusov vyk je zveliqeji za greznika.

Obojno nam je jako potrebno vediti; prosimo si zato svetega Dyha za rassvetleje

našega zastopa, za segreje našega serca no geneje naše vole, naj tota potrebna navyka prav zastopimo, radovolno gorzememo no zvesto zderximo. Pripravte se.

I.

Jezusov vyk je zvelikeqi za poboxnega, kajti da on 1) skoz Jezusov vyk Boga skoz bole spoznava; 2) da on v' kreposti skoz moqnesi postaja; ino 3) da on najde v' nem poveselenje no moq v' texavi no terplerji.

1) Jezusov vyk je zvelikeqi za poboxnega, da on skoz nega Boga preveno bole spoznava. Poboxen qlovek skoz boxje navyke bole premislava, se jih preveno veq navyqi, boxje resnice skoz bole spoznava, no se skerbi, po njih xiveti; kajti da najde vseli veq dobrih stranov na Bogi, najde skoz veq dobrot, kere je nemi Bog skazal no se nemi je zdaj skaxyje, zato se ne te pa dobrotlivemi Bogi kakti poboxen qlovek bole zahvalen biti, no zato negove zapovedi zvestej zderxava no njegovo sveto volo lepše spujava. On se zderxava preveno pri Bogi, ino da skoz z' Bogom hodi, nega pa bole spozna, nemi skoz bole no lepše slyxi, ino Bog nega tydi preveno rajši ma, ga bole lybi no varje, nemi dava vekšo srečo pri njegovem deli no opravili, ino tak je ali Jezusov vyk za poboxnega qloveka viditno zvelikeqi. — Poboxen qlovek premislava tydi skerbno stvorjene reqi totega sveta, ino v' totih se Boga pa bole spozna no negove lastnosti. Ty se navyqi qlovek njegovo vsegamogocnost, njegovo dobrotlivost, njegovo mudrost no njegovo veqnost spoznati; kajti v' svojih delah se Bog qloveki naj lepše skaxe vsegamogocen, dobrotlivi, muder, neskonqani, nedomeran ali veqen. Ino to

poboxnega pa bole na Boga privexe, on jemi zahvalnej no zvestej slyxi. Sveti Pavel to tydi posvedoqi: „Neviditnost na Bogi se zna od stvoritbe sveta sem na njegovih delah viditi no qyti.“ Rim. 1, 20. Tydi Sveti Augustin pristavi: „Pitane stvorjenih reqi je globoko spoznavaje tistih, ino njihov odgovor je njihovo svedoctvo od Boga, da one skoro vse zovejo: Bog je nas stvoril.“

2) Jezusov vyk je zvelikeqi za poboxnega, da on v' kreposti skos moqnesi postaja, boxja beseda ga v' dobrem skoz bole vkreple. — Taksi, ker se skerbi, skos Bogi slyxiti, njegov navyk no njegove zapovedi, njegovo volo zvesto spujavati: taksi se ali vseli hydega ogible, no si samo dobro odebira no vqini, ino da samo dobre dela opravla, postanye v' dobrem skos moqnesi, je preveno krepostnesi, on je navajen samega dobrega djana. Jezus to zapovedava: „Bodte tydi vi popunoma, kak je tydi vaš oqa nebeški pupunoma.“ Mat. 5, 48. To je, bodte skos jaksi, bolši, qednesi no krepostnesi, skoz verno no zvesto zderxavaje boxjih zapovedi, skos sovrxaje, odmeta vaje no ogibaje greha no skoz doprinašaje dobrega. Ino po Jezusovih besedah se prevzetnim, gresnim Bog protipostavlja, ino le ponixnim, poboxnim no krepostnim svoje milosti dava. Skos tote boxje milosti no dopadeja qlovek le ma moq, se grehi protistaviti no krepost opravlati. Taki poboxen no bogabojeqi qlovek se skos skerbi no premislava, kak no kde bi mogel kaj veq dobrega no Bogi povolnega vqiniti, on se preveno no netrydlivo pasqi, se skos veq dobrega navyqiti no vediti, zato pa rase od dneva do dneva v' kreposti; boxji navyk

navyk nęga skoz veų vyųi, no ga zveliqava, da ga v'kreposti terdi. Kak navyk prave vere ųloveka vkrepi no moųnega naredi, pravi Jezus sam Samaritanjini rekoų : „Ker pa de pil od vode, kero mo jas nęmi dal, nede xejal na veke.“ Iv. 4, 13. To je: ker de moje navyke zderxaval, bode zveliqani na veke. Ino sveti Augustin tydi govori od vkrepleņa v'dobrem skoz vero z'besedami: „O naj blaxenęsa sveta Trojica! jas zovem k'tebi s'ųerstvim glasom no svetoj lybeznoj moje vere, kero si od detęųjosti sem na meni hranil, skoz lyų tvoje milosti skoz bole posvetil, ino skos podvyųęņa cirkve, moje matere, povnoxil no poterdil.“

3) Jezusov vyk je zveliqęqi za poboxnega, da nęmi dava v'terpleņi poveseleņe no moų. — Vera ųloveka vyųi, da je Bog vsegamogoųen, no pomagati zna; vera ga vyųi, da je Bog vsegavedęjoųi, da vse ve, skrivno no odkrito, nazoųno, preteųeno no prihodno, vso naųo djane no nahane; da ve vse naųe naj skrivneųe misli; ino da Bog preiskavavec naųih serc no obisti vse ve, te on tydi ve, kaj ųlovek terpi, ino v'toti boxji vedoųnosti najde on zdaj poveseleņe no moų no vso poterpleņe; kajti on ve, da Bog, dobrotlivi oųa, nede nęga zapystil, da de nęmi pomagal, ino tota vest dava nęmi velko moų no veselje. Poboxen tydi ve, podvyųęni skoz vero, da je toto nęgovo ųasno terpleņe ty na toti zemli dosti menųo, kak de plaųa, kera ga ųaka v'nebesah, kak sveti Apostol Pavel pravi: „Jas pa menim, da so terpleņa to-tęga ųasa ne primeriti k'ųasti prihodni, kera se v'vami razodela bode.“ Rim. 8, 18. Poboxen ųlovek v'svojem serci razveseleņe

no pomoč dobiva z' navyka svoje vere, kera njea vyqi: „Prite k' meni vi vsi, ker se trydite no ste obtexeni, jas vas qem oblehkotiti.“ Mat. 11, 28. Poboxen tydi dobro ve, da je poterplivnost no stanovitnost v' texavah no v' opravlanj boxje vole potrebna, qi si qlovek qe nebesa zaslyxiti, kak sveti Pavel pravi: „Poterplivost je vam potrebna: da vi boxjo volo vyinite no obeqane zadobite. Xid. 10. 36. Indi pravi sveti Pavel: „Pohvaleni Bog ino oqa našega Gospoda Jezusa Kristusa, oqa miloserqnosti, ino Bog vsega poveseleja, ker nas poveseelyje v' vsaki naši tesnoqi.“ 2. Kor. 1, 34. Tako rasveseleje je tydi sveti Augustin od Jezusovega vyka dobival, ker pravi: „Jas to vem, ino sem tega gotov, da se našo xivlene neravna od nagoda; temoq od tebe, našega Gospoda no Boga, se postavlja no ravna; zakaj ti skerb maš qres vse, ino zoseb za tvoje slyxitele, ker so celo svojo zavypaje samo na tvojo miloserqnost postavili. Zato pa jas prosim no molim stanovitno, da nebi ti z' menoj po mojih grehah delal, skos kere sem si jas tvoj serd zaslyxil; temoq po tvoji velki miloserqnosti, kera je veksa, kak vsi grehi celega sveta. Gospod! daj mi znotrah nikoli neoblexeqo poterplivost, qi ti mene od zvy nah s' tvojoj siboj biješ, tak, da mojo serce nikoli neheja tebe hvaliti.“

Dosihkrat smo ali vidili no se podvyqili, kak zveliqeji je Jezusov navyk za poboxnega, ino le samo v' totem so svetniki svojo qast najšli no zveliqaje. Zdaj pa se nam je potrebno vediti, kak zveliqeji je Jezusov vyk tydi za grešnika, kaj moqyli v' drygem deli.

II.

Jezusov vyk je zvelikeqi tydi za grešnika: 1) da ga spomiŋa na nesrečno smert no strašno sodbo; 2) da ga k' Bogi nazajravna no vrača; 3) da jemi obeqe nebesa, qi se spobolša no spokori.

1) Jezusov vyk je zvelikeqi tydi za grešnika, da ga spomiŋa na nesrečno smert no strašno sodbo ŋemi preti, qi bi nespobolšani no v' nepokori ostal. — Vera grešnika vyqi, da bode zaverxeni na veke, qi se nespobolša. Vera ŋemi to poterdava, kaj ŋemi ŋegova hyda no nemirna vest skos oponaša; posvedoqiŋo ŋemi besede svetega Evangelja, da krez grešnika nesrečna smert no ostra sodba pride, texek raun no večnost puna terpleŋa. Bog je naj sveteši, ino more vsako hydo sovraxiti; Bog je naj praviŋneši, ino more vso hydo kastigati. Tota misel grešnika spomiŋa na ŋegov kóneč; kajti „postavleno je lydem enkrat mreti, ino na to sojeni biti.“ Xid. 9, 27. „Plača greha je smert,“ (to je, večno pogybleŋe) pravi sveti Pavel. Rim. 6, 23. „Grešnikova smert je nesrečna,“ pravi kral David. Ps. 33, 22. Vse tote besede svetega pisma spomiŋajo grešnika na ŋegov nesrečen stan po smerti, no ga podvyčavajo, da de na veke mogel terpeti, no zveličanskega veselja v' nebeskem kralestvi nikoli nede okysil. Jezus sam pravi od gosti, ker so k' veqerji povableni bili, pa nesli priti: „da si nieden nede veqerje v'xival.“ Lyk. 14. 24. Ino sveti Augustin zove: „O sveti ogen (lyq boxjega vyka), ti mene oplameni! Kak lybeznivo gorix ti, kak skrivno svetix ti, ino kako xelo vujxigaš ti! Jaj tistim, ker so od tebe ne osvetleni, o prava lyq (boxje

vere), kera ves svet osveti, kere svetloba ves svet napuni! Jaj oslepnenim očem, kere tebe, rassvetlečega sunca neba no zemle nevidijo! Jaj otemlenim očem, kere tebe viditi nepremorejo! Jaj tistim, kerih svoje oči od tebe odvračajo, da le nebi resnice vidili, ino jih deno neodvernejo od zagleda praznosti.“ Na to opominja grešnika Jezusov vyk, ino ga

2) k' Bogi nazaj vrača no ravna. — Keršanska pravica pravi: „Vari se hydega, no deni dobro.“ Boxje zapovedi grešnika skoz opominajo, se hydega, lagodnega no vsega greha varvati, no ogibati. V' uloveki xe je cima dobrega posajena, qi tisto ulovek le skerbno redi no je ne pysti zadyšiti od hydega. Tydi grešnik xe skos v' sebi nosi cimo dobrega, xe skoz za dobrim ma xeleje; kajti da se njegova zadremana no tumpasta vest xe le po gostem zbydi, ga sodi ures njegove grehe no ga k' pobolšanji opominja: opominja ga od hydega xivleja odstopiti, no se k' Bogi pa nazajobernuti, od kerega se je skoz greh odloqil. Jezusov vyk grešnika opominja, svojo hydo misleje obernuti, grehoto zapystiti, krivo reč nazaj spraviti, sovraxnikom 's serca odpystiti, lagodne navade no xege tanabati, no se vseh prilik k' grehi ogibati. To vse grešnika vyqi Jezusov navyk no ga tak na srečo no zveličanje spravla. Bog sam pravi skoz Jeremia preroka: „Obernite se k' meni, vi odstoplivi otroki, jas vas čem od vašega pada ozdraviti.“ Jer. 3, 22. „Spoznaaj tvojo hydodelstvo, da si proti Gospodi, tvojimi Bogi, grešil.“ Jer. 1, 13. Ivan kerstitel predga grešnikom: „Vi kauji plod, kdo vam je pokazal bexati pred prihodnim serdom.

Delajte vreden sad pokore.“ Lyk. 3, 7, 8. Sveta Margeta Kortonska se je strasila, kda je najšla tistega, s' kerim je grešno xivela, mertvega no gnilega pod nekšim vejom, kama so ga moriteli vergli, ino se je spomenila, rekoč: kde bode negova dyša! Ty ti vidix, je ŋoj ŋena kastigajoča vest pravila, na gnilem mertveci lepost, kero si lybila! S' strahom no s' trepetom zapysti ona mertvo telo, no gre zoxalena no zgrevana domo s' svojim nezakonskim detetom k' svojem i oči, od kerega je odisla, no na kolenah s' suznatimi očmi za odpysenje prosi, da bi jo pa nazajvzel. Alipa maqiha je vedla očo potle pa podvujstiti, da jo je pa proč zegal, ino na to je šla v' kloster, ino se vsa spokorila, tak da jo zdaj med svetinjami ŋastimo. To je Jezusov vyk na ŋoj vyinil, ker grešnika na spobolšanje no k' Bogi nazaj vrača. Sveti Augustin pravi: „O jas se tebi zahvalim (Gospod), ker si me rasvetil! jas sem se obernul, ino zdaj sem se vidil teme, v' kerih sem bil, no temno globočino, v' kerih sem lehal. Jas sem se strasil, trepetal no zval: Jaj! o jaj temam, v' kerih sem lehal! Jaj! jaj sleposti, v' kerih sem lyčil nebeske ne viditi mogel! O jaj moji perverji nevednosti, v' kerih sem tebe, o Gospod! ne spoznal!“ Tak spravlja Jezusov navyk grešnika k' pobolšani, no ŋemi

3) obeče nebesa, ŋi se popunoma spokori. — Bog vsakemi grešniki odpysti no ga nazaj v' svojo milost no prijetnost gorvzeme za svojo dete, ŋi se le rad spobolša no k' ŋemi nazaj oberne, ŋi svojo krivico spozna, svojo grešno pot zapysti, no na pravo, krepostno pot stopi. Jezusov navyk grešnika vyčl pokoro delati, no ŋemi po

noj nebesko veselje obee. Či grešnik
 oxalosti svojo grehoto, toto krivico, da je
 Boga razxalil, no jo zaverxe, ga xe toto
 djane ty na zemli moyno veseli. Še veu
 pa, qi on tydi vso hydost od sebe spravla
 no se je povsodik ogible no samo dobro
 dene, kak sveti Pavel vyqi: „Xalost, kera
 je za Bogom, dela pokoro k'stanovitnemi
 zveliqani.“ 2. Kor. 7, 10. „Bogi dopadliva
 poroqitba je pobit dyh. Bog, ti neboš po-
 bitega no sponixanega serca zaverigel,“ pravi
 David. Ps. 1, 19. Jezus tydi pravi: „Povem
 vam, da ravno tak vekšo veselje bo v'ne-
 besah ured ednega grešnika, ker pokoro
 dela, kak ured devet no devetdeset pra-
 viqnih, ker pokore nepotrebyjejo.“ Lyk.
 15, 7. Jezus tydi rajta od zapravlastega sina,
 ker je svoj nadob od svojega oqe sterjal,
 šel v' dalešno dexelo, no tam vse skos
 razvyzdano poxelno xivlene zepravil, da je
 zadniq mogel stradati no svinski pastir biti,
 ino da je v'tisti dexeli velka lakota postala,
 je nanq ne imel s'plevami svojega xalodca
 napuqavati. V'toti texavi si je zmislil na
 dobrote doma v'oqinem hrami, no reue:
 „Mo šel domo no oqo prosil, da bi me le
 za naj boxnešega hlapca gorvzel.“ On gre
 no oqa xe od zdaleq nemi proti z'veseljom
 pride, ino sin ga prosi za odpysene no na-
 zajgorvzetje. Reue: „Oqa! jas sem se za-
 grešil proti nebi no tebi, nesem vreden,
 se tvoj sin imenyvati. Vzemi pa me deno za
 naj boxnešega delavca gor.“ Z' velikim
 veseljom ga oqa gorvzeme pa za svojega
 sina, ga veli lepo obleqi no veseli obed
 spraviti; kajti rekel je: moj sin, ker je
 zgyblen bil, je pa najdeni. Lyk. 15. 11.
 Toti sin je spodoba zablodenega no pa spo-

bolšanega grešnika, ker se po Jezusovem navykli spokori, no potle Bogi zvesti ostane, kak Jezus pravi: „Ker do konca ostane stalen, zveličani bode. Mat. 10, 22. Smert svetih (to je, poboxnih no spobolšanih) je pred Gospodovim obliqjom draga.“ Ps. 95, 15. Sveti Avgustin hvali Bogi za rassvetleje no spoznaje svoje krivice rekoq: „Pozno sem te spoznal, ti prava lyu! je pozno sem spoznal! Bil pa je velki temneqi oblak pred mojimi oqmi v' stani moje nikarnosti, da sem sunca praviqnosti no lyqi resnice ne viditi mogel. Jas, dete temnosti, sem v'teme bil zamotan, no sem qe lybil, da sem svetlobe ne poznal. Jas sem bil slepi, no sem lybil slepost, no sem hodil po temah k'temam. Kdo me je's totih vyzvodil, — kak ti, Gospod, moj Bog! Ti dobrotlivi no milosti pun oqa smileq, ti Bog vsega rasveseleqa! 2. Kor. 1, 3. Ti moj sveti Bog no Gospod! kerega jas's celega serca spovem, ino se tebi zahvalim! Ne sem jas tebe iskal, ti si mene ziskal! Ne sem jas za toboj zval, ti si mene zval.“ Jezusov navyk je ali zveličeqi, kak smo zdaj qyli, tydi za grešnika.

Vyqmo se ali 'z dnešnega svetega Evangelja, se skoz Jezusove besede, skoz zderxavaje negovega navyka zveličati. Jezusov navyk je zveličeqi za poboxnega, da on skoz noga Boga skoz bole spoznava, v' kreposti skoz moqneši grauyje ino v' terplenji razveseleje no moq najde. — Jezusov navyk je tydi zveličeqi za grešnika, da ga opomiqa na nesrečno smert no ostro sodbo, opomiqa na pobolšaje no k' Bogi nazajobraqaje, no qmi, qi se po pravici spokori, nebesa da. — Ker je ali poboxen no kre-

posten, naj v svoji sreči stalen ostane, ino
ker je na grešni poti, naj se ogne nevar-
nosti svojega pogybleja, no se naj na pravo
pot proti nebesam pada, kajti Jezusovega
navyka zderxavaje je pomoč k' gorzrav-
nani grešnika od svojega pada, ino vsaki,
poboxen no grešnik zna te s' svetim Au-
gustinom reči: „Kak hitro de den veselja
no radyvana prišel, na kerem mo jas
notrišel, k' mojemi udydešnemi seliši, k' hixi
boxji, naj bi tistega, ker mene nehenlivo
gleda, od obliqja do obliqja gledal, no
mojo xeleje vtisati znal. Amen.

Na cvetno nedelo.

Povejte Sionovi qeri: glej, tvoj kral pride ponixen k' tebi, ino sedi na oslici. Mat. 21, 5.

Jezušov vuhod v' Jeruzalem.

Jezus se je priblixaval enkrat Jeruzalemskemi mesti, ino kda je do olske gore proti Betfagi prišel, je poslal dva svojih vyuenikov v' toti terg, rekoq: „Ita ta v' terg, ker pred vama lexi, ino via ta taki najšla oslico privezano no xrebe pri noj; odvesta jo, no jo k' meni prixenta, ino qi vaji kdo pital bode, repta: Gospod ne potrebyje, ino qasi de vama jo pystil.“ Vse to pa se je godilo, naj bi se prerogene dopunilo, kero pravi: „Povejte Sionovi qeri (to je: Jeruzalemskemi mesti): Glej, tvoj kral pride ponixen k' tebi, no sedi na oslici.“ Ino vyuenika oslico prixeneta z' xrebetom red, prestereta svoje oblaquila na no, no Jezusa gorposadita. Ino velka mnoxina lystva je tydi svoje oblaquila na pot rasprestirala, drygi pa so 'z drevja veje sekali, no na pot metali, po kerem je Jezus v' Jeruzalemsko mesto kak kral jezdil. Lystvo pa, kero je prejdi no zadi slo, je kriqalo: „Čast Davidovemi Sini! Blagoslavljen bodi, ker pride v' Gospodovem imeni.“ — Na oslici je ali Jezus htel svoj qastiven vuhod v' Jeruzalemsko mesto derxati, po xegi jyternskodexelskih kralov, pri kerem so ga Xidovje tydi za svojega pravega krala spoznali, ino nemi primerno qast skaxyvali. — Ino na dnešni den svetimo tydi mi spomin totega Jezušovega qastivnega hoda v' Jeruzalem. Na dnešni den se tydi v' keršanski

cirkvi zeleno veje xegnava ino z' njim procesja derxi na lepi spomin, da bi mi na dyxi no teli naj slobodni bili pred hydim nasledyvanom; da bi nam Bog naše xitne pola no vinske gore naj poxegnal no ob-srečil; da bi nam Bog xitne pola no vinske gore, naše hrame no vso našo premoxenje od nesreče naj varval. Dnes se xegnavajo zeleni no cveteči presmeci zato, da bi naše dela no opravila skos lepo no neduxno pravičnost cvele no se zelenile, ino da bi mi tydi nekda z' našimi dobrimi delami qastivno v' nebesa šli. — Dnešna nedela se zato cvetna veli, da je Jezus na dnešni den preladajoči vuhod v' Jeruzalem imel, pri kerem ga je poboxno lystvo z' zelenimi no cvetečimi vejami qakalo, ino da se tydi še zdaj v' katolški cirkvi procesja z' zelenimi no cvetečimi presmeci derxi. — Dnes mi zato qemo toti Jezusov vuhod v' Jeruzalem bole premislavati, no qemo viditi v' I. deli: Zakaj je Jezus na dnešni den qastivno v' Jeruzalem šel? ino v' II. deli: Zakaj tydi mi dnes s' presmeci s' procesjoj hodimo?

Totiva dva navyka ali poslyšajte s' pripravljenim sercom.

I.

Jezus Kristus je na dnešni den svetenjo no qastivno v' Jeruzalemsko mesto jezdil: 1) naj bi pokazal, da je obečani Mesias; 2) naj bi pokazal, da je preladavec smerti no pekla; 3) naj bi spomin dal, na velko qast svojega goristaneya.

1) Jezus Kristus je na dnešni den svetenji no qastiven vuhod v' Jeruzalem imel, naj bi skos to pokazal, da je obečani Mesias, kral xidoski. — Bila je šega no navada v' jyternskih dexelah, da so krali no velki

oblastniki no gospodje na oslih jezdili; zato pa si je tydi Jezus po toti řegi velel oslico prignati, naj bi kak naj vekři kral, neba no zemle, na dneřni den v' Jeruzalemsko mesto od lystva sprevaian jezdil, kak je od nega v' starem testamenti spreroęeno bilo: „Povejte Sionski ęeri (to je, Jeruzalemskemi mesti): Glej, tvoj kral pride k' tebi krotek, ino sedi na oslici, no na xrebeti prexnega xivinqeta.“ Zah. 9. 9. Ino vso lystvo ga je tydi spoznalo za pravega boxjega Sina, obeęanega Mesiaša, za svojega krala no odrešitela; zato pa so ęemi tydi kralosko ęast no pouęene skaxyvali, svoje oblaquila na pot raspresirali, veje metali no veselo peli: „Čast bodi Davidovemi Sini! Drago-hvalen bodi, ker pride v' Gospodovemi imeni.“

2) Jezus Kristus je na dneřni den ęastivni no sveteęi vuhod v' Jeruzalemsko mesto imel, naj bi pokazal, da je preladavec smerti no pekla, da je prišel na toti svet sem dol, naj bi premagal hydobnost sveta, vraga, pekel no poxelnost mesa, k' ęemi si je on krotkost, ponixnost no sirmařtvo za oroxje jemal, da si je pri toti svoji velki ęasti, najmreę pri vuhodi kak kral nebeski v' Jeruzalem, na boxno oslico, kak sirmaęki lydje, sel, naj bi nas vyęil, da mi skozi krotkost, ponixnost no siroęnost naj bole no naj jakře, ino naj slobodnej krez naše dyhovne ali dyřovne neprijatele no sovraxnike ladamo, no je premagamo. Kajti krotkost naredi ęloveka poterplivega, bogli-vega no pokornega boxjim zapovedam; skos ponixnost spozna ęlovek svojo krivico no nevrednost, ino je zato pa Bogi bole pokoren, ino vbořtvo tydi varje ęloveka

od prevzetnosti no gizdavosti. Skos krotkost, ponixnost no vboštvo ali ylovek naj lexej premaga zapelavnost no skyšņavo sveta, no vso grehoto; zato pa Jezus tydi tote kreposti si za oroxje jemle, naj bi nam pokazal skyšņavost sveta no vso grehoto premagati. On tydi pravi: „Zveliqani so krotki, kajti oni bojo zemlo (to je, nebeško dexelo) dobili. Zveliqani so bogi v' dyhi, kajti njhovo je nebeško kraljestvo.“ Mat. 5, 4, 5. „Ponixnost je terdina no branilo vseh kreposti,“ pravi sveti Bernard.

3) Jezus Kristus je na dnešni den svetenj no qastiven vuhod v' Jeruzalem derxal, naj bi skos to pokazal no xe zdaj spomin dal, od svoje velke qasti, kero bi imel skos svojo yydovitno goristanenje, naj bi njegovi sovraxniki bole osramoteni postali, ker so perle nehtli na njega vervati, ker so ga moyno samo sovraxili no zadniq krixali, ino ne hteli vervati, da bi on bil boxji Sin ino pravi Bog, ino da bi na tretji den pa gorstanuti mogel. Ravno toti Xidovje, ker so ga dnes qastivno v' Jeruzalem sprevaljali, ravno toto lystvo, kero jemi je dnes svoje oblaqila na pot's poboxnega serca no poqtenosti rasprestiralo, no zeleno no cveteqo veje metalo, njega za boxjega Sina no svojega krala spoznalo no veselo zvalo: „Qast bodi Sini Davidovemi: Dragohvalen bodi, ker pride v' Gospodovem imeni;“ ravno toto lystvo se je potle tydi na tako hydobnost prezobernulo, da je kriqalo k' Pilati: „Krixaj ga! krixaj ga!“ — Naj bi toto hydobnega serca lystvo ali vidilo, da de Jezus deno od smerti stanul, ino je zato resniqen boxji Sin; da bi zato naj bole osramoteno bilo pri njegovem terplenju no smerti s' vsemi

višesimi, ino da bi zato njegova qast potle pri njegovem gorivstanenji vekša bila, je ali dnes Jezus qastivno v' Jeruzalem jezdil, ino nam navyka dal, ogovarjane no protivnost radovolno zaterpeti, sramoto no opravljane s' tihim no poterplivim sercom prenašati.

Toti so ali zroki bili, za volo kerih je Jezus na dnešni den qastiven vohod v' Jeruzalem derxal. — Zdaj pa se qemo podvyqeni biti: zakaj mi dnes s' presmeci s' procesjoj gremo, ino od tega v' drygem deli.

II.

Mi v' katolški cirkvi mamó poboxno navado, na dnešni svetek z' xegnanimi vejami ali presmeci s' procesjoj hoditi: 1) na spomin, da je xidosko lystvo Jezusi z' vejami proti prislo no ga sprevalajo; 2) na spomin, da je Jezus kak premagavec pekla nam nebesa odperl.

1) Mi v' katolški cirkvi na dnešni svetek z' vejami ali s' presmeci s' procesjoj hodimo, na lepi no poboxen spomin, da je xidosko lystvo na dnešni den Jezusa v' Jeruzalem z' zelenimi no cveteqimi vejami sprevalajo, ino qemi, kakti krali nebeškemi, svojo qast skazalo, je qemi qast no hvalo pelo no ga veliqestilo. — Ravno tak tydi mi qega dnes, kak našega zveliqara, qastimo no qemi s' presmeci proti gremo no ga sprevaljamo, ino qemi pri totem sprevodi tydi qast no hvalo pejemo v' besedah: „Qast bodi Davidovemi Sini, dragohvalen bodi, ker pride v' Gospodovem imeni.“ — Alipa da se xe z' dnešnim dnevom tydi Jezusovo terpleqe zaqne, te nam keršanska cirkva proti terpeqemi zveliqari smileqe meti vtaqe, ino zove v' Jezusovem imeni: „Gospod! ne od-

verni tvoje pomoči od mene; hiti me iti varvat. Odtej me 'z levovega xrela, no od dregaja ednoroxeca" (to je, odreži me od mojih sovračnikov no preganjavcov.) Ps. 21, 20. 21. „Bog, moj Bog! pogledni na me! Zakaj si me zapustil? Moje pregrehe so daleč od mojega odreženja.“ Ps. 21, 2. Na zbydenje smilenja proti terpečemi Jezusi no premišlavanje njegovega terpenja no smerti ino našega odreženja se tydi dnes Jezusovo terpenje predbere, kak je tisto sveti Matej popisal.

2) Mi dnes procesjo derximo z' zelenimi presmeci, no spomin, da je Jezus, kak premagavec pekla, hydiya no večne smerti lydem nebesa odperl. — Jezus Kristus je skos svojo smert preladal večno smert naše dyše, moč hydiya no pekla, je ali človeka odrešil od večnega pogyblenja; je nega pa naredil priličnega za nebesa, ga je rešil od temne voze večnega terpenja no ga postavil na pravo pot proti nebesam, čí človek le zdaj če na toti pravi cesti ostati no po njej iti, čí se le če skerbeti za nebesa no si nje pripraviti. Jezus Kristus je skos svojo smert no častivno stanenje posvedočil resnico svojega poslanstva no svojega vyka, ino je zato preladavec vsih svojih sovračnikov postal, ino odrešitelj sveta, ino za totoga so ga tydi dnes Xidovje spoznali no častili, kda so nemi s' preladnimi vejami proti prišli, no nemi tako čast no poučene skaxyvali, kako se je ovaj preladavec v' xodi skaxyvalo. Resen je njihova vera na Jezusa nebela stalna, se je potle gerdo preobrnula; oni so Jezu a nezvesto zaverгли no sovračiti začeli, so Ponciji Pilati kričali, kda je lystvo pital, kaj bi z' Jezusom včinił: Kričaj

ga! krixaj ga! — Za preladavea no premagavca zapelavnega sveta, veune smerti no peklenskih moči tydi mi dnes skos pomen presmecov no veja pri procesji Jezusa spoznamo, ino ŋemi slšno no primerno ŋast no pouŋeje skaxyjemo. Zato pa se terka s' krixom trikrat dnes pri procesji na cirkvene zaperte dveri, da je Jezus skos svojo smert nebesa odperel.

Posebno pa se ŋemi moremo dnes zahvaliti za tote velke dobrote, kere je on nam vŋinil skos svojo terpleje no smert, da je premagal skyŋjavo sveta, skyŋjavo mesa, pekel no veuno smert naŋe dyŋe, no se vyuno Jezusi zvesteŋi ostati v' lybezni, kak xidosko lystvo, se ne tak neverni no nezvesti, nepravilni skaxyvati no hydobno v' serci preobernuti, kak se je xidosko lystvo gerdo preobernulo.

To so ali zroki, za volo kerih katolŋka cirkva na dneŋni den z' zelenimi ibovimi vejami s' procesjoj hodi.

Jezus je ali na dneŋni den ŋastivno v' Jeruzalem pohajal, kakti pravi obeŋani xidoski kral no Mesias, kakti preladavec hydobnosti sveta, hydiŋa, pekla no veune smerti naŋe dyŋe, ino na kaz velke ŋasti, kero bi on imel skos svojo stanenej dobiti, no svoje sovraxnike osramotiti. — Ino na toti ŋastiven spomin mi tydi dnes s' procesjoj hodimo, da Jezusa za premagavca veune smerti spoznavamo no ŋemi dostojno ŋast skaxyjemo, tak kak je ŋemi xidosko lystvo skaxyvalo. — Alipa ŋi mi naŋega xivlena ne spobolŋamo, no v' grehih no hydih navadah ostanemo; te smo mi Jezusi nezvesti, ravno tak kak je xidosko lystvo ŋemi nezvesto gratalo, kero ga je perie

qastilo no hvalilo, potle pa sovraxilo no krixalo. — Ravno tak smo tydi mi; qi mi dnes ravno qastimo Jezusa no nemi hvalo popevamo, qi pa smo v'serci naqisni, qi potle v'stare grehe nazajidemo no je obderximo ali se v'dryge spokaplemo; te smo nemi nezvesti, te mi nega tydi znova krixamo no znova martramo no texavimo. — Skerbmo se ali ostati v'pokori no našo xivlenje prav spobolxati; kajti te mi Jezusi vredno slyximo, qi mi ne samo z'zelenim presmecom v'roki; temou tydi z'zelenim presmecom, zvezanim 'z dobrih del, v'serci nemi proti gremo no nemi hvalo no qast pojemo, našemi zveliqari, ker je dnes skos svoj svetenj vuhod v'Jeruzalem pokazal, da je obeqani Mesias, ker nas je od pada v'veqno pogyblenje pa gorzravnal, ino te, qi smo prav xqista spobolxani, se zelenijo no cvetejo presmeci našega serca, dobre dela v'nami!

Ino tak vsaki v'svojem stani dnes zna z'zelenim presmecom Jezusi proti priti no nega s'procesjoj sprejavati: hlapiqi no dekliqi z'zelenim no belo cveteqim presmecom no vencom svoje nevtepene neduxnosti no diviqnosti, ino zakonci no vdoviqji z'vejcoj neomadene zakonske neduxnosti, ino zadniq tak te vsi vkyp znamo vypaje meti, Jezusa tydi nekda v'xeregih pri nebeških procesjah na veke sprejavati. Amen.

Na velki petek.

Ino kda je Jezus ocet vzal, je rekel: Dopunilo se je; nagnul svojo glavo, no izdehnul dyha. Iv. 19, 30.

Jezusovo terpleње no smert.

Snoqi je Jezus s' svojimi vyčeniki po večerji vyzemskega jagneta po svoji navadi šel vyn krez cedronski potok na olsko goro, ino rekel jim: „Sedte si ty, naj jas ta grem no molim, ino tydi vi molte, da v' skyšjavo ne padnete.“ S' soboj pa je vzal Petra, Jakopa no Ivana, ino se začel xalostiti no bojati, ino je rekel: „Moja dyša je xalostna do smerti. Čakte ty no straxajte z' menoj.“ Šel je na kamnov lyčaj dale, no se na kolena vergel moleq: „Moj oča! ti vse premoreš, qi je mogouno, qi ti qeš, vzemi toti kelih od mene. Deno ne moja, temoq tvoja vola se naj zgodi.“ Zdaj je prišel angel iz nebes, ker ga je omogel. Jezus pa je poduxal svojo molitvo, no se v' toti xalosti no texavi prepiral tak, da je negov pot bil kak kervave kaple, kere so na zemlo tekle. Jezus zdaj stane no pride nazaj, ino najde vyčenike spati. On jim pogovarja njihovo neboglivoš, zakaj ne straxajo, ino je pa opomina k' straxaji, gre drygoq no tretjo krat molit, te pride no jim veli spati no si počivati. Potle je zbydi no jim reče: „Glejte, predajavec je blizo, ino xe je prišel Judas z' vojskoj, ino jim je Jezusa skos znamel kyšca ovadil, ker so te Jezusa prišli, zvezali no gnali k' Anasi, višišemi dy-

hovniki. Odcod so ga gnali k' Kajfasi. Drygo jytro so ga gnali te k' Poncji Pilati, ker je te lystvo pital, kaj ma z' Jezusom vuniti? Lystvo pa je kriyati zaŕelo: krixaj ga! krixaj ga! Pilat pa reŕe: Kaj pa je krivega vunitil? jas na Jezusi ne najdem nikŕe krivice. Na to si vzeme Pilat vodo, no si roke mije, rekoŕ: Jas sem neduxen na kervi totega praviŕnega. Jezusa pa so te bojaki prijeli, slekli, biŕyvali no v' sramotno oblaŕilo oblekli; ternov venec na glavo pritisluli, terstiko v' roke dali no ga sramotili za xidoskega krala; kolena pred njim vujgibali no ga za vyha no po lici bili. Te so njemi teŕki krix naloxili, kerega je mogel na sodno mesto vleŕti. Ty so ga te na krix raspeli, pribili no ga s' krixom med dva hydodelca gorpostavili. Kda je na krixu visil, ŕe je za svoje sovraxnike prosil: „Oŕa, odpysti njim, da ne vejo, kaj delajo.“ Eden hydodelec prosi Jezusa: „Spomeni se na me, Gospod! kda v' tvojo kralestvo prideŕ,“ no Jezus njemi odgovori: „Resniŕno ti povem, dnes ŕe boŕ pri meni v' paradixi.“ Kda je Jezus s' krixu svojo mater no lyble-nega vyŕenika Ivana odspoder vidil stati, je rekel k' njoj: „Xena! glej, tvoj sin,“ ino k' vyŕeniki: „glej, tvoja mati.“ Ob deveti vyri je rekel Jezus: „moj Bog, moj Bog! zakaj si me zapystil? Potle je zval: xeja me.“ Ino bojak natekne gobo na ragelco, jo napuni z' ocetom no izopom, no poderxi Jezusi k' vystam, ino kda je Jezus ocet vzal, je rekel: „dopunilo se je,“ ino je pa zval na ves glas: „Oŕa! v' tvoje reke zroŕim jas mojega dyha.“ Te je nagnul glavo, ino zdehnul dyha. — Ino tak mi vidimo ty v'

kratkem Jezusovo terpljenje no njegovo smert, no se dnes čemo podvyčiti I. Zakaj je Jezus telko za našo odrešene terpel? II. Čemo premislavati: kaj je njegova smert?

Poslyšajte obojno s' pripravljenim sercom.

I.

Jezus Kristus je telko za našo odrešene terpel, da bi pokazal: 1) kelka je hydobnost greha; 2) da bi nam pokazal obilnost svoje lybezni proti nam; 3) da bi nas prekazadosti odrešil, no nam svojo volo na yrok pokazal, vse lydi zveliqati.

1) Jezus Kristus je telko za nas terpel, da bi nam pokazal, kaj za velka zlost greh je, za kero je Bog sam skoz dosti no tesko terpljenje zadosti včiniti mogel. — Greh je edina hydoba, kera je boxji voli no našemi zveliqani proti. Boxja vola je, da bi se mi zveliqali, greh pa nas na pogyblenje spravla. Bog je človeka stvoril sebi na čast, ino greh čemi jemle toto čast. Bog je skos svojo lybezen no milost nam v' našem serci ravnati, greh pa nas z' lybeznoj posvetnih reči vexe, gospodyje no premaga. Vse boxje djana so na pokončanje greha ino na našo zveliqanje naravnane, ino Apostol Pavel pravi, da so se zgodile, „da bi se tryplo greha zapravilo, ino da bi nebi več grehi slyxili.“ Rim. 6,6. Bog je svojega Sina zato poslal, da bi za greh, za toto naj vekso hydobo zadosti včini, kajti niše je tega ne mogel opraviti, kak le samo Bog. Bog nam dava milosti, da bi se proti grehi z' njimi oroxjavali; Bog je postavil Sakramente, da bi se proti grehi z' njimi branili, ali od grehov rešyvali no zečistili. Bog nam da

dyhovne pastire, da bi nas v' veri podvy-
 qavali, no greha se ogibati vyqili. Ti nas
 Bog z' nebesami zvelika, on to vyini, da
 smo greh premagali, ino nas s' peklom
 kastiga, da smo se ne greha ognuli. Greh
 zapravi ali vse tote boxje naglede no na-
 menke, on pokonqa zaslyxbe no kerv Zve-
 liqarovo, vzeme svetim Sakramentom, mi-
 losti, boxji besedi, obeqani no preteni
 boxjemi no nim pokonqa vso moq, no je
 zabstonske naredi. Bog qe greh 's sveta
 spraviti, ino qlovek ga qe po prevzetnosti
 v' svojem serci gospodyvati pystiti; kak
 moqno se more to Bogi zameriti no ga
 razxaliti? Qlovek bi se nebi podstopil neo-
 bednega greha vyiniti, da bi le htel spo-
 znati velkost no kelkost razxaljena, kero
 se Bogi skoz greh zadene. Skoz greh se
 zazdigne qlovek proti Bogi, ino razxali nega
 s' prevzetnostjoj, nezahvalnostjoj, zaverxe-
 njom, ga razxalosti no odneqasti, da je
 nepokoren nemi, Gospodi celega sveta, no
 se nemi terdokorno protistavi. Angeli nega
 v' nebesah bogajo na kim, qlovek pa ne,
 kaj Jeremias pravi: „Ti pravis, jas neqem
 slyxiti.“ Jer. 2, 20. On se zazdigne proti
 Bogi z' naj podstoplivejoj prevzetnostjoj, no
 nema nikakxe qastibojeqnosti proti nemi,
 no nikaksnega poqtena! Qlovek Boga raz-
 xali z' naj qernejoj nezahvolnostjoj za telko
 doblenih dobrot, kerih spoznati neqe; s'
 totimi Boga xali no xe ga zaverxe, kerega
 bi deno mogel za veq meti no vise ceniti,
 kak vso ovo na sveti. Razxaljene, kero se
 Bogi skos greh vyini, nega razxalosti moqno,
 no je nemi neprenezlivo, zakaj mi vemo 's
 svetega pisma, da je nemi xal bilo, kaj je

lydi stvorik, kda je videl njihovo hydobnost. Gen. 6, 6. Ino nise drygi je ne mogel totega razxalega popraviti, kak Jezus, boxji Sin; zato pa je za to mogel telko terpeti, ker pravi: „Vi ste me odneqastili.“ Iv. 8, 49. Telka je ali hydoba grehova. Sveti Augustin pravi: „Da bi rajši v'pekli brez greha, kak v'nebesah z'enim samim grehom bil.“ Ino indi on pravi: „Zdvojiti bi mogel jas qres vnogost no velkost mojih grehov, ino qres moje nestetlive zamydenosti, da bi tvoja beseda, o moj Bog! nebi qlovek postala, no med nami prebivala.“

2) Jezus Kristus je telko terpel za nas, naj bi nam pokazal premero no obilnost svoje lybezni proti nam; zakaj qi bi nas ravno z'ednoj prelejtaj kaploj kervi odkypiti znal, je deno on 'z nedomerne lybezni proti nam vso svojo kerv do zadne kaple med nezapopadljivimi boleqinami prelejati htel. Zdaj pa je gotovo, da, kelko veq kdo za koga dela no terpi, telko veq ga lybi. Ino ne je izreqi, kelko je Jezus na teli no na dyši za nas terpel. Kelko boleqino na svojem teli od preganaja, bitja, biqyvaja, ternastega venca, teškega krixa no od ran ostrih cvekov, tak, da je on marternik vseh marternikov imenyvati. Zato pa pravi Izaias: „On je za nasih krivic volo oranen bil, zdret je bil za volo nasih grehot; kastiga naxega mira je bila nad njim, ino skoz njegove xmange smo zdravi postali. Iz. 53, 5. Kaj pa na svoji dyši. Poglednimo mi na gerdobo. Kda se je Sin boxji svojemi nebeškemi oqi za svedoka za nas ponydil, se je on vidil obloxen z'našimi dugi, kakti obdani no obleqeni z'naši.

mi grehi; z'grehi celega sveta se je vidil obložen. Grehi no hydodjaja celega sveta so ga kakti oblejale, on je v'ne pogrožen bil, ino nehenlivo so se tote hydobnosti pred oči njegovega dyha postavljale, tak da je nagled totih gerdih reči ne niedno megnenje njegovega xivljenja zapustil. „Jas sem pogrožen v' globočino prepadi, pravi on skos preroka, vihta me je dolpogrozila.“ Ps. 68, 3. Kelka je ali mogla njegova lybezen do nas biti, da je to vse terpel. — Poglednimo mi bolečino njegovega serca. Naši grehi zedineno na nje položeni so njegovo serce prebodnuli s'tak silnoj bolečino, da bi zagled enega samega greha no ene same zgyblene dyše se zadosta bil, nje bujti. O kelka je njegova bolečina bila, kelko suž je on prelejal pri zagledi nezmerne vnoxine grehov vseh lydi od vseh časov, pri zagledi telko zgyblenih dyš, kere so skos svojo hydobnost vrednost njegove kervi na sebi napravile no na pogyblenje grejo! zabstoj je njegova draga no sveta kerv za nje tekla! On je ures to od take xalosti pobit gratal, da je v' smertno stiskost padnul, ino njegov pot je v' kervavih kaplah na zemlo tekal. Telki je bil njegov bol! Vsi lydje vkyp bi nebi mogli prestati tote bolečine! Kelka je ali bila lybezen njegova proti nam? Izaiaš pravi: „On je bil zaverxen, naj boxneši vseh moxov; mox bolečin, ker si je slabosti skysil. — On si je resnično naše betege na se naloxil, ino je naše bolečine sam nosil.“ Iz. 53, 34. Poglednimo mi strah, ker je krez nje prišel v' olskem ogradi, da je imel pred soboj svetost, pravičnost svojega razxaljenega očeta, kaštige, kere

so si naši grehi zaslyxili, no strašno terpleje, kero bi on zdaj terpeti zaleti mogel, naj bi je spokoril, tak, da se je on zalet xalostiti no bojati, ino potrebno je bilo, da je Angel 'z nebes prišel no ga omagal. „Sramota je njegovo oblije zakrila.“ Ps. 68, 8. — Poglednimo njegovo osramotene pred njegovim nebeskim ojetom, kerega svetost je nega, kda se je s' hydodelami celega sveta obtexen vidil, pobijala; sramoto pred soboj samim, da je kak naj sveteši, gerdost grehov vsega sveta nosil, sramoto od sveta, da je vidil, kak se njegovo boxanstvo no njegova svetost zametava no po neduxnem pregana; „sramota lydi je on bil, ino za-verxek lystva.“ Ps. 21, 7. Telko lybezen je imel Jezus proti nam, da je telko terpel. Sveti Augustin tydi piše: „Pač naj dobrot-livesi lybitel lydi je tvoj Sin, naš Gospod no Bog! kerega lybavi je ne zadosti bilo, da se je do ylovekpostajena iz Divice Merije ponixal; tydi se smert krixal je htel na se vzeti, ino svojo kerv za nas k' našemi zve-ličani prelevati.“

3) Jezus Kristus je telko za nas terpel, naj bi nas prek zadosti odresil, no nam svojo yročno volo pokazal, vse lydi zve-ličati. — Skos svojo bridko terpleje no smert je Jezus vsem grešnikom vse pomočke no priprave po voli spravil, za našo zve-ličanje, ino je nas od oblasti pekla popu-noma odresil, je nas prek zadosti priligne no močne na pot proti nebesam postavil, nam zadosti pomočkov v' roke dal v' boxjih zapovedah no v' svetih Sakramentih, yi le čemo se po totih močno derxati no je pohasnyvati k' našemi zveličani, ino se vse

krive poti varvati. Jezus je zato ne kriv,
 qi taki odrešeni qlovek pa nazaj po svo-
 jem zakrivljeni na pogyblene pride no se
 nezvelija. Jezus je odrešenemi qloveki
 tydi vse potrebne navyke, vse dobre prilike
 no svoje boxje milosti v' roke dal, s' kerimi
 se zna kreposten no Bogi povolen delati;
 je nega delnika naredil na vseh svojih
 zaslyxbah, na zaslyxbah naj blaxeneše
 Divice Marije svoje matere, no vseh Svet-
 nikov. Velka, je naj velksa nezahvolnost
 ali jeste od qloveka, qi neqe totih prilik
 no pomoqi pohasnyvati ino tak xiveti, da
 bi se Jezusi dopadnul no se zvelijal; da
 deno vidi, da ga je on prekzadosti odresil
 skos vse tote djana, kere smo toti post
 uyli, no ga zadosti prilignega naredil, se
 zvelijati, qi se le qe za to skerbeti; qi se
 le qe skerbeti, skoz poboxno xivlene zaslyxov
 Jezusovega terpleja no smerti, zaslyxov
 preblaxene Divice Marije no vseh Svetni-
 kov, vreden narediti. Jezus nas je zato
 prek zadosti odresil ino nas obogatil. Sveti
 Pavel pravi: „Jas se zahvalim mojemi Bogi
 vseli za vas v' milosti boxji, kera je dana
 vam v' Kristusi Jezusi: da ste vi v' vseh
 reqah bogati postali v' nem, v' vsoj besedi
 no v' vsoj vednosti.“ 1. Kor. 1, 4. 5. Ino
 na drygem mesti: „Vi vete milost Gospoda
 našega Jezusa Kristusa, da je za volo vas
 sirmak postal, kda je bil bogat, da bi vi
 skos njegovo vboštvo bogati gratali.“ 2. Kor.
 8, 9. Sveti Augustin tydi pouyduje: „Gospod
 naš Bog! kak mouno smo mi tvoji duxniki!
 kere si ti tak drago odkypil, s' tak velkim
 darom odresil, ino s' tak lepoj pripravo pa
 sempostavil.“

To so ali bili zroki, zakaj je Jezus za našo odrešenje telko terpel. Zato pa se vemo tydi vediti: kaj je njegova smert, ino od tote v' drygem deli.

II.

Jezusova smert je zveršene boxjih sklenikov nagledno qlovejega gorzravnana od pada; zakaj njegova smert je 1) posvedoqilo njegovega boxjega poslanstva no resnice njegovega vyka; 2) posvedoqilo naše odresitbe, ino 3) dno našega vypaņa na zveliqanje.

1) Jezusova smert je ali posvedoqitba njegove boxje poslatbe, ino posvedoqitba resniqnosti njegovega boxjega vyka.—Jezus Kristus je bil obeqani Mesias, boxji Sin, od Boga že davno skos preroke oznaneni; ino kda je potle na svet prišel, se je tydi za totega lydem ovajal; alipa oni so nemi nehtli tega vervati, no ga ne za boxjega Sina spoznati; da pa se je le za boxjega Sina imenyval, so ga zato sovraixiti no preganjati zaqeli, tak, da so ga zadniq vlovili, zvezali, martrali no krixali, ino on je tydi toto hydozadevanje no toto smert radovolno terpel ino s' tem serqno pokazal, da je resnico govoril, qi je pravil, da je Sin boxji od Boga poslani. „On je poroqen bil, da je sam htel, ino ne odperel svojih vyst.“ Iz. 53, 7. On je tydi skos prestanene tote sramovitne, hydodelqne smerti posvedoqil, da je negov navyk ne kriviqen bil; temoq resniqen, da je pravi boxji glas no prava boxja beseda. Jezusova milostivna smert je nam ali naj vekše sreče, naj slajši mir, naj popunešo veselje prinesla, da smo za-

resničeni postali, kaj je Jezus pravi boxji Sin, ino negov navyk resen. Moremo ga ali močno vervati no popunoma no zvesto zderxavati. Jezus je s' svojo smertjo posvedoqil, kaj pri svetem Ivani pravi: „Jas sem izišel od oqeta, no sem prišel na svet; jas zapystim pa svet, no grem k'oqeti. — To pa pravi pismo: da bi vi vervali, kaj je Jezus Kristus Sin boxji, ino da bi vervajoqi xivlenje meli v' negovem imeni.“ Iv. 16, 28. — 20, 31. Za toto velko dobroto hvali sveti Augustin: „Jas hvalim tvoji milni dobrotlivosti, ino te slavim (o Gospod!) dostikrat is celega serca za tvojo neizreqeno lybezen, v' keru si nas vboge, nevredne stvari s' tak qydovitnoj dobrotlivostjo lybil, da si tvojega edinorojenega Sina s' tvoje krile v' našo sredo poslal, naj bi nas grešnike, te otroke pogyblena, zveliqal.“

2) Jezusova smert je tydi svedoqitba našega odrešena. — Bog je qloveka za volo negovega greha ne tak, kak prevzetih no gizdavih angelov na veke zavergel; temoq je obeqal na njegovo odtetje odrešenika poslati, kak je kaqi pravil. „Jas qem sovrastvo postaviti med toboj no med xenoj, med tvojim semenom no med qenim semenom, ona bode tebi glavo rasklajila, ti pa box no v' peto piqiti htela.“ Gen. 3, 15. Ino resnično, skos svojo smert je Jezus, toti poslani odrešitel, kaqi, hydiqi, rasklajil glavo, je pokonqal njegovo oblast krez nas, je premagal večno smert no pekel, ino vso zgybleno qloveqanstvo odrešil no odtel od veqnega pogyblena; kajti Jezus sam pravi: „Qloveqji Sin je prišel iskat zgyblenega, naj bi je zveliqal.“ Lyk. 19, 10. Ino pri zadni

večerji je pravil: „To je kupa novi zakon v' moji kervi, kera de se za vas prelejala.“ Lyk. 22, 20. Jas sem kak lyq na svet prišel, da nebi nieden, ker na me verje, v' temah ostal — ino qi de kdo moje besede slizal, ino zderxaval, ga nemo jas sodil; zakaj jas sem ne prišel sveta sodit; temoq zveliqat. Iv. 12, 46. 47. Tydi sveti Pavel nas na to opomiņa: „Mi vemo, da Kristus od mertvih stajoqi ne merje veq, smert na dale nede veq qrez nega gospodyvala.“ Rim. 6, 9. „Skos qloveka je smert, ino skos qloveka stanene mertvih. Ino kak skoz Adama vsi merjejo, tak tydi v' Kristusi vsi oxivleni gratajo.“ 1. Kor. 15, 21, 22. Sveti Augustin pravi: „On je zgybleno ovco ziskal, on jo je iskal ino najdeno na svojih lastnih pleqah nazaj nesel, kak milni Gospod no resniqno dober pastir. — On je pravo neomadeno jagne, kero grehe od sveta odjemle, ker je skos svojo mretje našo smert pokonyal, ino nam skos svojo stanene xivlene pa prinesel.“

3) Jezusova smert je zadniq dno našega celega vypaņa na zveliqane. — Skoz Adama, pervega qloveka smo mi zgybili našo neduxnost no našo praviqnost, ino z' nima vso našo zavypaņe na nebesa, smo postali na veqno pogybleņe zaverxeni. Skos svojo smert nas je Kristus vse odrezil od toteqa veqnega pokvarjenja resniqno ino popunoma, nas je postavil na pot proti nebesam. Negova smert je nam ali prinesla moqno zavypaņe no vso zanešene na veqno zveliqane, da je Jezus resnico zveliqeque vere, bres kere, no zvnaj kere se je ne mogouno zveliqati, s' svojoj smertjoj poterdil.

Mi smo zaresnjeni, no znamo terdno vero no gotovo zanešene meti na našo odrešene no spravleno zveličane, ki le čemo se za tisto na yrok skrbeti no delati. Mi smo ali čres vso mero srečni no veseli, da smo odrešeni, da smo otroki božji postali no božjo otročjost pa dobili, da nebesa pred soboj pa odperte mamó, zakaj večna smert naše dyše je skoz Jezusovo smert no od mertvih stanitbo premagana no zapravljena gratala. Zato pa pravi sveti Pavel: „Či mi samo v' totem življenji na Kristusa vypajoči semo, smo božneži od vseh lydi; zdaj pa je Kristus od mertvih stanul, pervestnik spajočih,“ — smo zato odrešeni, ino kak slyxebniki božji mamó „zavypaje večnega življenja, kero je tisti obečal, ker ne laxe, Bog, pred večnimi časi.“ — „Mi smo čakajoči na blaxeno vypaje, ino na prihod časti velkega Boga ino zveličara našega Jezusa Kristusa; ker se je sebe samega dal za nas, da bi nas odkypil od vse krivote, ino si zečistil narod prijetni za naslednika dobrih del.“ Tit. 1, 2. 2, 13. 14. Sveti Avgustin pravi: „Resnično, moje popunoma zanešene ino vso moje zavypaje stoji na dragi kervi našega zveličara, kera se je za našega zveličanja volo prelevała.“

To so ali znamljenja, kere nam kaxejo, kaj Jezusova smert jeste.

Ino v' dnešnjem premislavanji smo se zato po pravici navčili, zakaj je Jezus telko za našo odrešene terpel! najmreč da bi nam pokazal, kelka hydobnost je greh; da bi nam pokazal obilnost svoje lybezni proti nam; ino da bi nas prek zadosi odresil, no nam svojo yročno valo na znaje dal,

da je htel vse lydi zveliqati. — Mi smo se na dale podvyqili dnes, kaj je Jezusova smert; najmreč: da je posvedoitba njegovega boxjega poslanja no resnice njegovega vyka, da je posvedoitba našega resničnega no popunega odrešenja, ino da je dno naše vypajosti na večno zveliqanje.

S' tem ali sklenemo dnes naše postne premislavaja ures pad ino zdig qloveka. Mi smo v'pervi postni predgi vidili, kak je prvi qlovek skoz greh padnul ino ves qlovečji narod za soboj v' greh pokopal. Smo vidili, kak se je Bog smilil ures pervega qloveka no ures ves qlovečji narod, no čemi odrešitela obečal no tydi poslal, ker je qloveka od pada gorzravnal no ves svet odresil od večnega pogybleja.

Mi smo qyli, da je Jezus Sakrament svetega kersta postavil, v'kerem se qloveki nadobljeni greh dolzbriše, večna kaštiga odpusti, milost boxja pedeli, no se on za keršenika v'katolško cirkvo gorvzeme no otrok boxji postane; smo se podvyqili, da je Jezus Sakrament svete pokore postavil, skos kerega se qlovek pa svojih lastnih grehov no večne kaštige rešiti zna, boxjo dopadeje no mir vesti nazaj dobiti, qi se čuista spove no prav spobolša.

Mi smo se navqili, da je zderxavaje boxje besede rešitba od večne smerti. Smo zvedili, da je Jezus qastiven vuhod v'Jeruzalem imel, naj bi pokazal, da je preladavec pekla no resničen odrešitelj sveta, ino smo poprijeli, da je Jezusovo terpleje no smert svedoitvo njegovega boxjega poslanstva no dno našega vypaja na večno zveliqanje. — Zahvalmo se ali našemi zveliqari

Jezuši Kristuši, ker je dnes za nas merel,
za vse tote velke neizreclive dobrote,
zahvalmo se űemi skoz zvesto zderxavanje
űegovih navykov, skoz ogibanje grehov,
no se skerbmo prav skos popunoma pokoro
no pobolšanje našega xivljenja se tydi vseh
totih dobrot, no z' űimi veqnega veselja
vredni narediti. Amen.

V. B. N. N. V. H. B. D. M. J. V. S.

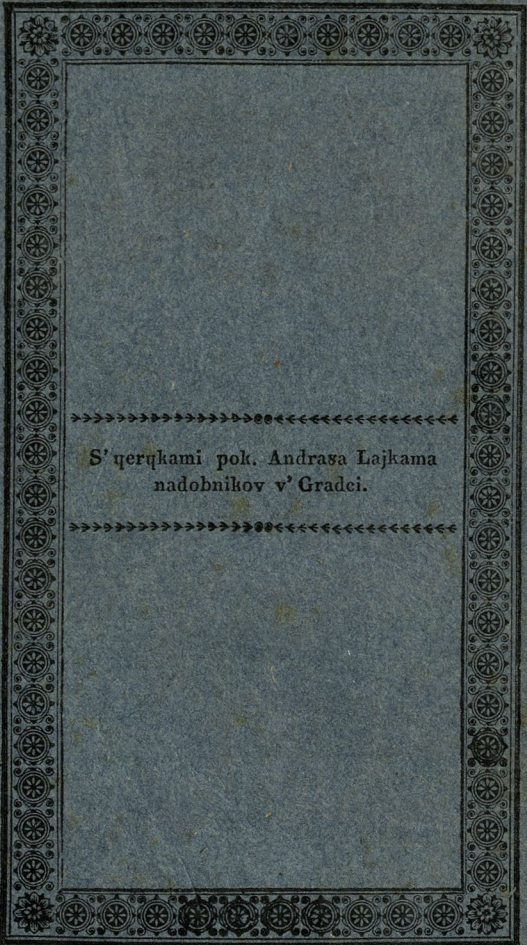
K a z a ų.

	Stran.
I. Na 1. postno nedelo. Pad ųloveka. — Pomoų ųjemi.....	8
II. Na 2. postno nedelo. Jezuųovo prezobraųenje. — ųloveųjo prerojųe	24
III. Na 3. postno nedelo. Izgon vragov. — Izgon grehov	38
IV. Na 4. postno nedelo. Presveto Reųno Telo.....	50
V. Na 5. postno nedelo. Reųitba od veųne smerti skoz zder- xaveųe boxjega vyka	61
VI. Na cvetno nedelo. Jezuųov vuhod v' Jeruzalem	73
VII. Na velki petek. Jezuųovo terpleųe no smert	81

S' ųerųkami pok. Andraųa Lajkama
nadobnikov v' Gradci.

S' qerqkami pok. Andrasa Lajkama
nadobnikov v' Gradci.

